НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	**Інститут гідробіології Національної академії наук України**
Освітня програма	**38702 Гідробіологія**
Рівень вищої освіти	**Доктор філософії**
Спеціальність	**091 Біологія**

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – https://naqa.gov.ua/

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	**3529**
Повна назва ЗВО	**Інститут гідробіології Національної академії наук України**
Ідентифікаційний код ЗВО	**05417029**
ПІБ керівника ЗВО	**Афанасьєв Сергій Олександрович**
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	**http://hydrobio.kiev.ua**

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

https://registry.edbo.gov.ua/university/3529

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	**38702**
Назва ОП	**Гідробіологія**
Галузь знань	**09 Біологія**
Спеціальність	**091 Біологія**
Спеціалізація (за наявності)	*відсутня*
Рівень вищої освіти	**Доктор філософії**
Тип освітньої програми	**Освітньо-наукова**
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	**Магістр (ОКР «спеціаліст»)**
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	**група забезпечення спеціальності Інституту гідробіології НАН України, Відділ санітарної гідробіології та гідропаразитології (випускова кафедра)**
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	**Відділи Інституту гідробіології НАН України: біології відтворення риб; іхтіології та гідробіології річкових систем; екологічної фізіології гідробіонтів та біотехнології**
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	**04210, проспект Володимира Івасюка, 12, Київ, Україна**
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	*не передбачає*
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	***відсутня***
Мова (мови) викладання	**Українська**
Партнерський заклад (якщо програма реалізовується у співпраці з іншим закладом вищої освіти)	**Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України 3565**
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	**98084**
ПІБ гаранта ОП	**Семенюк Наталія Євгенівна**
Посада гаранта ОП	**Старший науковий співробітник**
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	**natasemenyuk@gmail.com**
Контактний телефон гаранта ОП	**+38(066)-163-23-14**
Додатковий телефон гаранта ОП	**+38(063)-772-72-37**

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Інститут гідробіології був створений 23.05.1940 року на базі Гідробіологічного інституту, попередниками його була Гідробіологічна станція АН УРСР (1934–1939 рр.) та Дніпровська біологічна станція (1909–1934 рр.).
Підготовку висококваліфікованих гідробіологіів в Інституті розпочато в 30-х рр. Це дало можливість сформувати потужні школи гідробіологів: альгологів (Сіренко Л.Я., Оксіюк О.П., Щербак В.І.), фахівців з водних безхребетних (Зімбалевська Л.М.), технічних гідробіологів (Протасов О.О.), водних радіобіологів (Кузьменко М.І., Гудков Д.І.). На сьогодні Інститут є провідною науковою установою України у галузі гідробіологічних досліджень прісноводних екосистем. Наукова тематика Інституту пов'язана з встановленням закономірностей функціонування прісноводних екосистем в умовах зростаючого антропогенного впливу, оцінкою якості водного середовища та чинників, що її визначають, збереженням біорізноманітності водойм України, зокрема в умовах кліматичних та спричинених війною змін, біотехнологічними підходами до культивування цінних у господарському відношенні видів гідробіонтів.
При Інституті функціонує Спеціалізована вчена рада з присудження наукового ступеня доктора наук Д 26.213.01, профіль ради 03.00.17 «Гідробіологія», у складі якої 11 співробітників Інституту, з них 10 – доктори біологічних наук. До 2016 року при Інституті гідробіології НАН України функціонувала аспірантура за трьома спеціальностями: «гідробіологія» – 03.00.17, «іхтіологія» – 03.00.10, «гідрологія суші, водні ресурси і гідрохімія» – 11.00.07. Досвід підготовки аспірантів в Інституті було покладено в основу формування освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 091 «Біологія» галузі знань 09 Біологія, що була розроблена та затверджена вченою радою Інституту гідробіології НАН України у 2016 році.
До складу проектної групи увійшли провідні наукові працівники Інституту гідробіології НАН України. Наказом Міністерства освіти і науки № 933-л від 03.08.2016 Інституті гідробіології НАН України видано ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні в ліцензійний обсяг 5 осіб. З 2016 року здійснено набір аспірантів та розпочато їх підготовку за циклом загально-дослідницької та професійної підготовки за спеціальністю 091 Біологія. Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії за спеціальністю 091 Біологія. Гідробіологія в 2018 р. розроблена робочою групою із відділів санітарної гідробіології та гідропаразитології, екологічної фізіології гідробіонтів та біотехнології, відділу іхтіології та гідробіології річкових систем, представником Ради молодих учених.
У 2021 р. до ОНП були внесені зміни та доповнення на основі змін робочої програми дисципліни «Професійна етика науковця-викладача».
ОНП Гідробіологія була акредитована у 2022 р. (рішення Національної агенції з якості вищої освіти про акредитацію ОНП від 17.05.22 р.), в 2023 р. (сертифікат про акредитацію № 5936, строк дії 16.05.2024 р.), в 2024 р. (сертифікат про акредитацію № 7495, строк дії 16.04.2025 р.) та в 2025 р. (сертифікат № 16425 від 24.06.2025 р., строк дії до 24.06.2026 р.).
У той же час, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. №1392 «Про внесення змін до переліку галузей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» змінено назву спеціальності, за якою здійснюється підготовка аспірантів Інституту гідробіології. Спеціальність 091 Біологія було змінено на 091 Біологія та біохімія.
Відповідні зміни було внесено до ліцензії Інституту на здійснення освітньої діяльності на сайті ЄДЕБО. Гарантами та робочими групами були оновлені освітньо-наукові програми Гідробіологія та Іхтіологія 2023 р. для підготовки аспірантів Інституту за спеціальністю 091 Біологія та біохімія. Рішенням Вченої ради ОНП зі спеціальності 091 Біологія та біохімія визнана тотожною ОНП зі спеціальності 091 Біологія. Відповідно до затверджених змін в ОНП Гідробіологія, було відкориговано програми навчальних дисциплін на 2023–2024 навчальні роки та затверджено їхні оновлені версії.
У 2024 р. ОНП Гідробіологія було відкориговано та затверджено її оновлену версію на 2024–2025 навчальний рік. Остання редакція ОНП на 2025-2026 н.р. була оновлена за результатами акредитації 2025 р. з урахуванням рекомендацій експертної групи, галузевої експертної ради, НАЗЯВО; пропозицій стейкхолдерів.
До складу розробників останньої редакції ОНП увійшли академік НАН України, д. б. н., проф. С.О. Афанасьєв, д. б. н., проф. В.І. Щербак, д. б. н., с. н. с. В.М. Якушин, к. б. н., с. н. с. Плігін Ю.В., с. н. с., к. б. н. Майстрова Н.В., представник Ради молодих учених, доктор філософії Леонтьєва Т.О, гарант ОНП – доктор біологічних наук, старший дослідник Семенюк Н.Є., які залучені до освітнього процесу, відповідають вимогам ліцензійних умов, мають наукові публікації , що індексуються в базах Scopus та WoS. Тематика робіт здобувачів відповідає темам їхніх наукових керівників (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok1_Vidpovidnist_publ_napr-1.pdf).
Апробація наукових досліджень аспірантів відбувається на наукових і науково-практичних конференціях.
За час підготовки аспірантів за ОНП захищено в разовій спеціалізованій вченій раді дисертаційну роботу доктора філософії Леонтьєвої Т.О. (2022 р.).
З урахуванням пропозицій стейкхолдерів, результатів опитування аспірантів щорічно уточнюється навчальний план та затверджуються робочі програми дисциплін.
ОНП Гідробіологія реалізується спільно з Центром наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України (ОК Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня С1) та Центром гуманітарної освіти Національної академії наук України (ОК Філософія науки і культури).

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та ліцензійний обсяг за ОП

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся	Обсяг набору на ОП у	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного	У тому числі іноземців

	набір здобувачів відповідного року навчання	відповідному навчальному році	навчального року	
			ОД	*ОД*
1 курс	2025 - 2026	5	0	0
2 курс	2024 - 2025	5	1	0
3 курс	2023 - 2024	5	1	0
4 курс	2022 - 2023	5	2	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	*програми відсутні*
перший (бакалаврський) рівень	*програми відсутні*
другий (магістерський) рівень	*програми відсутні*
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	**38701 Іхтіологія** **38702 Гідробіологія** **48195 Біологія**

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	11824	443
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	11824	443
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	133	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:
- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	*ONP_Hydro_2023_25_BB.pdf*	ZN8P0/l51cldpK3dPj0v8NhfcI6KcLDkMO0EGdKkbD8=
Освітня програма	*ONP_Hydro_2025_26_E1.1.pdf*	fNHZqi+LCp04N+3rb5b9U01Ld0690y0q/jaP3HiXgBk=
Освітня програма	*ONP_Hydro_Biol_2018_2025.pdf*	Stzp50fGd7dlYtTfONAxI/WIZrfFui9JuwAkljoYjgw=
Навчальний план за ОП	*NP_Hydrobiology25_26.pdf*	sxkDw+E0DAjkTgtRrCG/rTU6ESa/g9zFVLQ6oNBnNic=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	*Рецензія_Мовчан.pdf*	kbiPx3BQoYuk/nveZz8rIjIkG3hnjr8KjOu+IiLRGlw=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників	*Дзюбенко рецензія.pdf*	lpcbK86wQRXXg0LwUL04tfGng4q1NT+GKDXeLT1REBM=

напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)		
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	*Рецензія_Житова.pdf*	LdM4YK2YsUTa/2hu1YbCnxr3yp8AGhfF+gqqfPAR/os=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	*Рецензія_Пацюк.pdf*	M8RXHDcT/2ITXMF44Je+gPLRBFnfoLh3I3RvA7f75YY=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	*Dodatok1_Vidpovidnist_publ_napr.pdf*	mHKb4RVhSooM4lxTWzVp6VCO4xcpvQG5OE+oqVm4oaI=

1. Проєктування освітньої програми

Чи освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти? Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти ступеню доктора філософії за спеціальністю 091 - Біологія наразі відсутній.
Інститут гідробіології НАН України самостійно визначає та затверджує програмні результати навчання (ПРН) на основі Національної рамки кваліфікації (НРК), затвердженої Постановою КМУ від 23.11.2011 № 1341. НРК визначає, що здобувач ступеня доктора філософії повинен володіти концептуальними та методологічними знаннями у галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності, мати спеціалізовані уміння/навички в галузі професійної та/або інноваційної діяльності в сфері біології, що передбачає розширення та переосмислення існуючих та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
ПРН ОНП Гідробіологія, спеціальність 091 Біологія відповідають вимогам НРК 8-го кваліфікаційного рівня за такими дескрипторами:
- знання (концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності): ПРН. 01, ПРН. 02, ПРН. 04, ПРН. 08;
- уміння – спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей: ПРН. 03, ПРН. 07, ПРН. 08;
- комунікація – вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому; використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях: ПРН. 02, ПРН. 05, ПРН. 08, ПРН. 09;
- відповідальність і автономія – демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення: ПРН. 01, ПРН. 03, ПРН. 06, ПРН. 09.
Дотримання вимог НРК для 8-го рівня вищої освіти досягається за рахунок виконання освітнього і наукового компонентів ОНП. Зокрема, здобувачі одержують концептуальні та методологічні знання, спеціалізовані уміння і навички під час вивчення таких дисциплін як «Актуальні проблеми сучасної біології», «Актуальні проблеми сучасної гідробіології», «Професійна етика науковця-викладача», «Методологія та методи гідробіологічних досліджень», «Іноземна мова професійного спрямування» тощо та під час аналізу літератури, проведення досліджень, перевірки гіпотез та підготовки дисертаційної роботи; вміння вільного спілкування з наукових питань з колегами та широкою науковою спільнотою – під час проведення комплексних досліджень, підготовки наукових публікацій та участі у конференціях.

Чи зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності)?

Професійний стандарт доктора філософії за спеціальністю 091 - Біологія наразі відсутній. ОНП Гідробіологія не передбачає присвоєння професійної кваліфікації.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін (стейкголдерів)?
- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Інтереси та пропозиції здобувачів вищої освіти враховувалися через залучення їхніх представників до розробки програми, їхні зауваження виносились на обговорення у робочих групах, на засіданнях вченої ради та враховані під час визначення цілей та програмних результатів ОНП. Зокрема доктор філософії Тетяна Леонтьєва (випускник ОНП Гідробіологія) входила до робочої групи з розробки ОНП Гідробіологія. Здобувачі мають можливість вносить свої пропозиції через Раду молодих науковців, щорічне анкетування аспірантів та під час щорічного проведення атестацій аспірантів вченою радою та щопіврічної атестації аспірантів на засіданні відділу, через зустрічні з гарантом ОНП та членами робочої групи. Інтереси здобувачів реалізовуються через можливість вибору компонентів

ОНП, які допомагають отримати знання та вміння, необхідні в науковій роботі в галузі гідробіології.
Тематика дисертаційних досліджень аспірантів, як наукова складова ОНП, формується з урахуванням їхніх наукових інтересів, а наукові дослідження виконуються в межах держбюджетних, відомчих, конкурсних та госпдоговірних НДР Інституту.
Так, побажання здобувачів були враховані при оновленні робочої програми з дисципліни «Професійна етика науковця-викладача» та, відповідно, ОНП.
Під час анкетування здобувачів у 2025 р. аспіранткою 1-го року навчання Іриною Марущак було висловлено побажання додати дисципліну «Геоінформаційні технології в гідробіології». Відповідну дисципліну було внесено до нової редакції ОНП на 2025–2026 н.р.

- роботодавці

Основним роботодавцем здобувачів ОНП Гідробіологія є Інститут гідробіології НАН України. Крім того, це інші установи НАН та НААН України, Державне агентство водних ресурсів України, ЗВО, держустанови у галузі охорони водних ресурсів та водних біоресурсів, приватні компанії (ПрАТ «Укргідроенерго», Blue Rivers Environmental Consulting). Так, з підготовлених через аспірантуру Інституту фахівців-гідробіологів двоє працюють в системі Укргідроенерго (Оксана Гуляєва, Олександр Усов), Київводоканалу (Марченко Ірина). При формуванні програмних цілей ОНП їхні пропозиції були розглянуті та частково враховані. В ОНП враховані компетенції та навички, які необхідні випускникам для наукової, науково-педагогічної та управлінської діяльності у зазначених установах.
На сьогодні в наукових підрозділах Інституту гідробіології працює 37 кандидатів і 9 докторів біологічних наук зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія, та 1 доктор філософії зі спеціальності 091 Біологія (ОНП Гідробіологія).
Зауваження роботодавців долучали шляхом їх опитування та рекомендацій і рецензій.

- академічна спільнота

Випускники аспірантури мають можливість продовжувати наукову діяльності в мережі установ НАН України та НААН України біологічного профілю (Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного, Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена, Інститут еволюційної екології, Національний науково-природничий музей, Інститут морської біології, Херсонська гідробіологічна станція, Інститут рибного господарства НААН України та ін.) та закладах вищої освіти природничого та біологічного профілю. При підготовці ОНП робоча група знайомилася з напрямами роботи цих установ в контексті зацікавленості у програмних результатах та працевлаштуванні здобувачів.
Під час проектування ОНП Інститут гідробіології використовує зовнішню експертизу і визначає та аналізує потреби стейкхолдерів. На офіційній веб-сторінці Інституту гідробіології оприлюднюються проекти ОНП і форми для внесення зауважень та пропозицій. Так, відповідно до зауважень стейкхолдерів до ОНП додано новий розділ «Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти», а також блок-схему компонентів ОНП.

- інші стейкхолдери

Інститут має договори про співпрацю з організаціями, які висловлюють зацікавлення у певних науково-практичних аспектах такої співпраці:
- Договір з державним дендрологічним парком «Олександрія» окреслює зацікавленість у співробітництві щодо оцінки екологічного стану водойм, які знаходяться на території Дендропарку; створення колекцій рослин задля підвищення естетичної цінності водойм дендропарку.
- Установи природно-заповідного фонду Шацький НПП, ПЗ «Дніпровсько-Орільський», НПП «Нижньосульський», Нижньодністровський НПП зацікавлені в експертній ролі науковців-гідробіологів для оцінки біологічного різноманіття природоохоронних територій.
- Договір про співпрацю з Інститутом рибного господарства НААН України.
Отримані знання та вміння дають можливість випускникам аспірантури працювати в установах природно-заповідного фонду України, Міністерстві екології та охорони навколишнього середовища, Державному агентстві водних ресурсів України, ДСП «Екоцентр», консалтингових компаніях природоохоронного та екологічного спрямування. При підготовці ОНП робоча група враховувала зацікавленість цих організацій у прикладних аспектах гідробіології, що необхідні здобувачам в їхній подальшій діяльності.
В рамках роботи Лабораторії гідроекологічних проблем Полісся, яка створена спільно з Житомирським державним університетом імені Івана Франка, реалізується обмін досвідом, проводиться спільна наукова робота, відбуваються консультування провідними фахівцями здобувачів вищої освіти рівнів магістрів та докторів філософії.

Чи мета освітньої програми відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти?

Мета ОНП відповідає стратегії та місії Інституту. Згідно з п.1.5. Статуту Інституту гідробіології «наукова, науково-технічна та освітня діяльність є основною. Інститут створений та діє з метою проведення наукових досліджень, ... підготовки висококваліфікованих наукових кадрів».
В основі ОНП Гідробіологія лежать фундаментальні і прикладні проблеми гідробіології, пов'язані з напрямами досліджень установи: вивчення біорізноманіття і механізмів функціонування прісноводних екосистем; молекулярно-біологічні, клітинні та фізіологічні дослідження гідробіонтів; вивчення фізико-хімічних основ процесів міграції, трансформації та біологічної дії на гідробіонтів радіонуклідів і хімічного забруднення. Гідробіологічні дослідження формують важливий блок наукових результатів установи.
ОНП розроблена відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Інституті гідробіології.
В Інституті гідробіології розроблена «Концепція освітньої діяльності Інституту гідробіології Національної академії наук України», згідно з якою місією освітньої діяльності Інституту гідробіології є підготовка конкурентоспроможних фахівців у царині гідробіології та іхтіології шляхом отримання якісної безперервної освіти через поєднання досліджень та навчання, кадрове забезпечення розбудови сучасного гідробіологічного та іхтіологічного науково-освітнього центру, що повністю відповідає меті ОНП Гідробіологія.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки і спеціальності?

Під час розроблення та удосконалення ОНП беруться до уваги сучасні тенденції розвитку науки та спеціальності. Роботодавці зацікавлені у фахівцях-гідробіологах, які володіють сучасною теоретичною (знання сучасних екологічних концепцій, принципів біологічного моніторингу, таксономії гідробіонтів та ін.), методологічною (системний підхід, компаративна екологічна оцінка та ін.) і методичною (протоколи відбору та аналізу гідробіологічних зразків, постановка одно- та багатофакторних експериментів тощо) базою.
Крім того, при формуванні ОНП враховуються сучасні аналітичні наукові публікації, у яких окреслюються актуальні проблеми сучасної прісноводної гідробіології. Зокрема, до них належать евтрофування та забруднення, вплив кліматичних змін на водні екосистеми, поширення видів-вселенців, збереження біорізноманіття, вплив нових хімічних сполук і ксенобіотиків, оцінка якості води і стану екосистем тощо. Відповідно ці актуальні проблеми враховуються при виборі тем дисертаційних робіт здобувачів.
Цілями ОНП є набуття здатності створювати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми та проводити власні наукові дослідження у сфері гідробіології, біохімії та фізіології гідробіонтів, охорони, збереження та збалансованого використання водних екосистем.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту?

Мета ОНП та ПРН визначаються з урахуванням сучасних тенденцій розвитку ринку праці, згідно з якими ключовими навичками є комплексне розв'язання проблем, проактивне пізнання та критичне мислення (відображено в цілях ОНП), впровадження цифрових технологій в робочі процеси (ПРН 05); посилення ролі англійської мови як міжнародної (ПРН. 02).
Галузевий контекст полягає у гідробіологічних дослідженнях здобувачів, присвячених окремим науковим проблемам, наприклад «Просторово-часова динаміка фітоепіфітону лотичних і лентичних екосистем» (Жорова А.В.), «Структурні взаємозв'язки альгоугруповань літоралі різнотипних водних екосистем» (Григор'єва Г.Є.). Крім того галузевий аспект відображається у тематиках наукових досліджень відділу, до яких долучаються аспіранти (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok3_NaukoviProekty-1.pdf), а також у ПРН (наприклад ПРН. 04), а також ФК (ФК. 01, ФК. 04, ФК. 05).
Регіональний контекст відображений у гідробіологічних дослідженнях певних природних та антропогенно трансформованих регіонів України. Наприклад, «Структурно-функціональна характеристика фітопланктону різнотипних водних екосистем пониззя Дунаю» (Луценко Д.А.), «Фітопланктон залишкових озер колишнього водоймища-охолоджувача Чорнобильської АЕС» (Михайлюк О.В.).
Освітня складова забезпечена обов'язковими дисциплінами (наприклад, «Актуальні проблеми сучасної біології») та предметами вибору аспірантів. У меті та програмних результатах враховано цілі вищої освіти Ради Європи (ESG, 2015).

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм?

При розробці ОНП, формулюванні мети, програмних результатів навчання та навчальних дисциплін було враховано досвід аналогічних освітніх програм в Україні, зокрема, Освітньої програми 091 Біологія / Гідробіологія PhD Житомирського державного університету імені Івана Франка, ОНП Біологія Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, ОНП Біологія Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Щодо формулювання обов'язкових і вибіркових компонентів, методів і форм навчання запозичено такий освітній компонент як «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами».
Водночас авторськими освітніми компонентами ОНП Гідробіологія Інституту гідробіології є «Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень», «Актуальні проблеми сучасної іхтіології», «Фізіологія та біохімія гідробіонтів», «Методологія та методи гідробіологічних досліджень» тощо.
Врахування досвіду аналогічних освітніх програм дозволило нам сформувати загальні та фахові компетенції і

розвинути у здобувачів програмні результати навчання. Зважаючи на досвід аналогічних освітніх програм, було розширено освітній компонент 06 Професійна етика науковця-викладача.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм?

При розробці ОНП робочою групою здійснено критичний аналіз змісту аналогічних освітніх програм за кордоном. Міжнародні контакти Інституту гідробіології дозволили врахувати їхній досвід при формулюванні мети та формулюванні програмних результатів.
Проведений моніторинг аналогічних освітніх програм іноземних установ дозволив сформулювати пріоритетність навчання, наукову складову та результати навчання.
Зокрема, це програма зі спеціальності «Екосистеми та водна екологія» Уппсальського університету, Швеція (Uppsala University) https://www.uu.se/en/admissions/master/selma/program/?pInr=EKAK&pKod=TBI2M;
програма зі спеціальності «Біологія. Водна екологія» Лундського університету, Швеція (Lund University) https://www.lunduniversity.lu.se/lubas/i-uoh-lu-NABIO-EKLI#overview;
програми «Екологія водних екосистем» Університету Ліннея у Смоланді, Швеція (Linnaeus University) https://lnu.se/en/programme/aquatic-ecology-master-programme/kalmar-international-autumn/; програма

«Прісноводна екологія» Університету Тромсе – Арктичного університету Норвегії (University of Tromsø – the Arctic University of Norway) https://uit.no/utdanning/program/271678/freshwater_ecology.
Цей досвід було враховано при формуванні вибіркових компонентів ОНП, до викладання яких залучено провідних науковців установи з високим фаховим рівнем.
Зокрема, при аналізі програми «Прісноводна екологія» Університету Тромсе – Арктичного університету Норвегії було запозичено деякі складові курсу «Академічні навички» для формування робочої програми «Професійна етика науковця-викладача».

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

43

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

0

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

10

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Стандарт вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія наразі відсутній.
Зміст ОНП відповідає опису предметної області згідно з класифікацією ISCED-F – 0511 Biology, відповідно до якої «Біологія – це вивчення структури, функціонування, відтворення, росту, еволюції і поведінки всіх живих організмів». Прісноводна гідробіологія (Limnology) входить до предметної області 0511 Biology.
Тематичне наповнення навчальних дисциплін (особливо таких як «Актуальні проблеми сучасної біології», «Актуальні проблеми сучасної гідробіології», «Фізіологія та біохімія гідробіонтів») відповідає об'єкту вивчення та теоретичному змісту предметної області.
Наприклад, під час вивчення курсу «Актуальні проблеми сучасної біології» здобувачі детально знайомляться з такими поняттями як біорізноманіття, чужорідні види, кріобіологія, надорганізмові системи, емерджентні властивості популяцій тощо.
В освітньому компоненті «Професійна етика науковця-викладача» є окремий навчальний модуль, присвяченій біологічній етиці.
Дисертаційні роботи здобувачів присвячені вивченню структури і функціонування угруповань живих організмів у водних екосистемах (Григор'єва Г.Є., Жорова А.В., Михайлюк О.В. – водорості; Марущак І.В. – вищі водні рослини), тобто відповідають об'єкту вивчення і змісту предметної області Біологія.
Здобувачі мають можливість оволодіти методами і методиками польових досліджень, камерального опрацювання натурного матеріалу, постановки експерименту, навчитись використовувати обладнання та інструменти (прилади для відбору проб гідробіонтів та вимірювання гідрохімічних показників, мікроскопи тощо) під час вивчення освітніх компонентів «Методологія та методи гідробіологічних досліджень», «Актуальні проблеми сучасної гідробіології», «Актуальні проблеми сучасної біології» та під час підготовки дисертаційних робіт.
Зміст ОНП відповідає предметній області заявленої спеціальності через досягнення програмних результатів навчання і наповнення ОНП відповідними освітніми компонентами. Обов'язкові та вибіркові компоненти ОНП охоплюють теоретичні засади, методологічні та методичні принципи сучасної біології.

Передбачена в програмі структурно-логічна послідовність компонентів забезпечує виконання дисертаційного дослідження на здобуття ступеню доктор філософії.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Процедури формування індивідуальної освітньої траєкторії врегульовані: Порядком реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf), Положенням про академічну мобільність (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_acad_mobilnist.pdf), Положенням про асистентську педагогічну практику (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_ped_prakt_new.pdf), Положенням про організацію освітнього процесу, Порядком визнання результатів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.
Індивідуальна освітня траєкторія визначається вибором напряму, теми досліджень та наукового керівника; вибіркова складова ОНП дозволяє обрати ОК, які близькі до напряму наукових досліджень здобувача; освітній процес у рамках ОНП передбачає право на академічну мобільність та стажування за кордоном; асистентська педагогічна практика може проводитись в різних ЗВО, з якими установою підписані договори про співпрацю; здобувачі мають можливість участі в стипендіальних та грантових програмах, запрошуються до виконання конкурсних та госпдоговірних робіт (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok3_NaukoviProekty-1.pdf), унаслідок виконання яких отримують нові вміння, знання, результати, що інтегруються в наукове дослідження та забезпечують формування компетентностей та досягнення ПРН. Формальний бік освітньої траєкторії відображено в індивідуальних планах аспірантів (http://www.hydrobio.kiev.ua/images/text/doc/2_Ind_plan_pHD_16.pdf).

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Право на вибір навчальних дисциплін здобувачів регламентується Порядком реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf
Право вибору вивчення вибіркових дисциплін надається аспірантам на першому курсі навчання. Результати вибору навчальних дисциплін зазначаються в індивідуальному навчальному плані аспіранта (http://www.hydrobio.kiev.ua/images/text/doc/2_Ind_plan_pHD_16.pdf) в розділі «Дисципліни вільного вибору аспіранта» та затверджуються Вченою радою.
Пропозиції зі змін переліку може вносити випускова кафедра за погодженням з Радою молодих учених Інституту, відділом аспірантури та групою забезпечення освітньої діяльності.
Здобувачі після ознайомлення з Переліком вибіркових навчальних дисциплін подають заяви щодо дисциплін вільного вибору.
Інформування здобувачів про перелік і зміст вибіркових дисциплін відбувається також шляхом їх ознайомлення представниками відділу аспірантури.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка, передбачена ОНП, дозволяє набути ЗК 03, 04, ФК 04–07 шляхом виконання власного наукового дослідження та засвоєння матеріалу освітніх компонент. Зокрема, при вивченні дисципліни «Професійна етика науковця–викладача» здобувачі набувають ЗК 05, необхідної для подальшої наукової діяльності; ФК 02, яка необхідна для подальшої педагогічної діяльності. При вивченні дисципліни «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами» здобувачі набувають ЗК. 03.
Асистентська педагогічна практика (регламентується Положенням (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_ped_prakt_new.pdf та робочою програмою дисципліни https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/15_RP_pd_prct_25.pdf) спрямована на формування у здобувачів не лише науково-дослідницьких, але й педагогічних вмінь та навичок, що відповідає сучасному баченню фахових вимог до науковця в Україні. Під час педагогічної практики здобувачі набувають ФК. 06, ЗК. 01, 02, здатність доносити до слухачів сучасні знання, зокрема, в рамках освітнього процесу та педагогічної практики, а також наукові результати власних досліджень
Асистентська педагогічна практика може проводитись в ЗВО, з якими Інститутом підписані договори про співпрацю (наприклад, Національний університет «Києво-Могилянська Академія», Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка та інші).
Обсяг педагогічної практики становить 6 кредитів.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання

ОНП дозволяє забезпечити набуття здобувачами соціальних навичок через семінарсько-практичні заняття, виступи на засіданнях наукових відділів та Вченої ради, на наукових семінарах, де доповідаються результати наукової роботи.
Під час досліджень та підготовки публікацій здобувачі набувають вміння працювати в команді, здатності до вирішення комплексних проблем, навичок аналітичного, критичного і стратегічного мислення, ініціативності, здатності швидко навчатись.
В Інституті проводяться науково-практичні конференції з обов’язковою для аспірантів участю. Набуття соціальних навичок сприяє вивчення таких дисциплін як «Аналіз та презентація результатів дослідження…», «Сучасна система наукової інформації…» (уміння управляти проектами та змінами), «Професійна етика науковця-викладача» (емоційний інтелект), педагогічна практика та ін., що формують у здобувачів здатність організовувати науково-

дослідний та освітній процес, ефективно спілкуватися з широким науковим загалом. Робота аспірантів у Раді молодих вчених інституту сприяє соціалізації в середовищі молодих вчених. «Іноземна мова професійного спрямування» дозволяє їм набути навички представлення та обговорення наукових досягнень у світовій науковій спільноті, популяризації наукових знань.
Відповідні соціальні навички відображені в ЗК та ФК. Так, здатність працювати в команді в якості керівника та виконавця відображена в ЗК. 03, працювати в міжнародному науковому просторі – в ЗК. 04, доносити до слухачів сучасні знання, а також наукові результати власних досліджень – у ФК. 06.

Продемонструйте, що зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Продемонструйте, що зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Освітні компоненти, включені до ОНП, базуються на принципах системності та послідовності, становлять логічну взаємопов'язану систему навчання. Вивчення вибіркових компонентів ОНП дозволяє формувати фахові компетентності спеціальності, необхідні для науково-дослідної діяльності. Вивчення обов'язкових дисциплін «Філософія науки і культури», «Іноземна мова професійного спрямування», «Актуальні проблеми сучасної біології», «Сучасна система наукової інформації, наукометрія», «Професійна етика науковця-викладача», а також проходження асистентської педагогічної практики дозволяють формувати інтегральні, загальні і фахові компетентності за цією спеціальністю, досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Особливістю ОНП є поєднання теоретичного навчання та науково-дослідницької складової, що передбачає засвоєння теоретичного матеріалу, проведення польових та/або лабораторних досліджень з використанням сучасного наукового обладнання та інформаційних технологій.
Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів. Зокрема, це ПРН. 01. Демонструвати знання загальнонаукових філософських концепцій, системний науковий світогляд, загальний культурний кругозір. Крім того, під час вивчення дисципліни «Професійна етика науковця-викладача» здобувачі детального розглядають Етичний кодекс ученого України, однією зі складових якого є «Учений як громадянин», зокрема «Учений має присвятити себе пошукові нових знань та їх застосуванню на благо суспільству та для збереження природи. Інформація, яка надається суспільству, має бути достовірною. Вчений протидіє поширенню неперевірених даних і необґрунтованих рекомендацій.»
Таким чином, зміст і структура ОНП забезпечують формування у здобувачів знань про проведення наукових досліджень, навиків самостійного здійснення аналізу, що дозволяє їм розуміти закономірності суспільних процесів, та формують у них загальнокультурні та громадянські компетенції.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

При розробці ОНП було враховано Рекомендації МОН України щодо розроблення стандартів вищої освіти. Загальний обсяг ОНП - 43 кредити ЄКТС – 1290 годин: обсяг аудиторних занять – 626 годин (у тому числі лекцій - 157 годин, лабораторних - 60 годин, практичних/семінарських - 409), самостійної роботи – 664 години. Дисципліни вільного вибору аспіранта становлять 25% загального обсягу ОК. Розподіл часу між окремими ОК регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті. Здобувачі можуть вибирати форму самостійної роботи, яка направлена на засвоєння ОП та сприяє активному пошуку з використанням сучасних інформаційних технологій, пошукових баз даних, формує вміння набуття знань та практичного досвіду. Самостійна робота забезпечується навчально-методичними засобами: рекомендована література та джерела з інтернету, підручники та посібники, курси лекцій та практичні заняття, навчально-лабораторне обладнання, комп'ютери тощо. У 2023 р. було модифіковано формат самостійної роботи при вивченні дисципліни «Професійна етика науковця-викладача». Було скорочено кількість обов'язкових питань, натомість здобувачі мали змогу пропонувати для самостійної підготовки та обговорення на семінарі цікаві для них додаткові питання, пов'язані з поточним модулем. Відповідно до рекомендацій ЕГ та ГЕР під час останньої акредитації, у робочих програмах було доповнено розділ, який описує оцінювання знань здобувачів у рамках самостійної роботи.

Яким чином структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми? Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, опишіть модель та форми її реалізації

У межах вивчення ОК здобувачі мають можливість оволодіти необхідними методами гідробіологічних досліджень, навчитись використовувати обладнання. Зокрема, під час вивчення ОК «Методологія та методи гідробіологічних досліджень» проводяться лабораторні роботи в польових і лабораторних умовах, де здобувачі можуть освоїти методи відбору та камерального опрацювання проб гідробіонтів.
Під час вивчення ОК «Сучасна система наукової інформації, наукометрія…» здобувачі навчаються проводити літературний пошук, користуватись базами даних Scopus, Web of Science, реєструють свій профіль на сайті ResearchGate та ORCID тощо.
Необхідні методології засвоюються здобувачами під час проведення власних досліджень за темою дисертаційної роботи.
На 3-му році навчання здобувачі проходять асистентську педагогічну практику

(https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/15_RP_pd_prct_25.pdf).
Здобувачі залучаються до роботи Ради молодих вчених, а також до участі в проектах НФДУ, конкурсних та госпдоговірних НДР.
В Інституті практикується працевлаштування аспірантів на посадах наукових та науково-технічних працівників за сумісництвом, що сприяє формуванню практичних навичок і вмінь в процесі виконання наукової тематики Інституту.
Тематика дисертаційних робіт здобувачів спрямована на вирішення актуальних проблем гідробіології, зокрема це вивчення взаємодії між водоростевими угрупованнями різних екологічних груп (Григор'єва Г.Є.), вплив зниження рівня води на розвиток фітопланктону у водоймищі-охолоджувачі ЧАЕС (Михайлюк О.В.) тощо.

Яким чином ОП забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОНП Гідробіологія забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення таких цілей сталого розвитку:
– досягнення продовольчої безпеки;
– забезпечення якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;
– забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією;
– забезпечення екологічної стійкості міст;
– вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками;
– "зупинка" процесу втрати біорізноманіття.
Зміст освітніх компонентів забезпечує набуття здобувачами компетентностей, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку. Зокрема, це ЗК. 02, ЗК. 05, ФК. 04, ФК. 06, ФК. 08.
Тематика наукових досліджень здобувачів є дотичною до цілей сталого розвитку, наприклад: зупинка процесу втрати біорізноманіття (Жорова А.В.), забезпечення екологічної стійкості міст (Григор'єва Г.Є.), забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією (Михайлюк О.В., Жорова А.В., Григор'єва Г.Є.) тощо.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zahalna-informatsiia

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому до аспірантури та вимоги до вступників передбачають наявність у вступника освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста). У 2025 р. конкурсний відбір відбувався за результатами Єдиного вступного іспиту (ЄВІ), Єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень (ЄВВ) та фахових вступних випробувань. Порядок прийому до аспірантури у 2026 р. на сьогодні існує у вигляді проєкту МОН.
Вступники подають список наукових публікацій (копії), що дає змогу врахувати їхні наукові здобутки. Крім того, до фахового випробування вступники готують дослідницьку пропозицію
(http://www.hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Doslid_propoz_2023.pdf).
Правила прийому і програми вступних випробувань схвалені Вченою радою і розміщені на сайті Інституту.
Програма вступних випробувань охоплює основні теми та поняття, які є необхідними для подальшого навчання за ОНП. Зокрема, це основні поняття гідробіології, чинники водного середовища та реакція на них водних організмів, популяції, трофічні відносини, просторово-часова динаміка угруповань гідробіонтів, первинна продукція та деструкція органічних речовин, основні типи водних екосистем, проблеми прикладної гідробіології.
Методи оцінювання забезпечують об'єктивність оцінювання. Вступні іспити до аспірантури проводяться відповідно до «Положення про приймальну комісію»
(https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Pol_prujm_komisija2024.pdf).
Для осіб, які вступають з іншої спеціальності, може бути призначено додатковий іспит.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів Інституту гідробіології НАН України
(https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/14_25_Pol_perezarah_25.pdf), Порядком визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти
(https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/15_25_Por_neformal_25.pdf), Положенням про академічну мобільність аспірантів, докторантів (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_acad_mobilnist.pdf), Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в аспірантурі, та

надання їм академічної відпустки
(https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/24_Polozh_vidrah_ponovl_24_25.pdf). Для учасників освітнього процесу положення і порядки, що регламентують питання визнання результатів навчання, доступні на сайті Інституту.
Розроблені Інститутом гідробіології процедури визнання результатів навчання розроблені відповідно до Закону України «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів, і не суперечать національному та міжнародному законодавству. Визнання результатів навчання здійснюється на основі ЄКТС. Порівняння обсягу навчального навантаження ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти, відповідно до академічної довідки або іншого документа, та результатів навчання, за планом Інституту.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності)

У 2022–2023 рр. аспірантка Кудрявцева Д.О. проходила стажування за спеціальною програмою докторантам із зон конфлікту в Україні в Інституті сталих процесів університету м. Вальядолід, Іспанія. Відповідно було прийнято рішення про зарахування наукового компонента ОНП – проведення дослідження за темою дисертаційної роботи.
У 2025 р. аспірантка 2-го року навчання Марущак І.В. проходила стажування в Інституті біології Латвійського університету, де опановувала сучасні методи генетичних досліджень.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Керуючись рекомендаціями ЕГ з акредитації ОНП в 2025 р., розроблено та введено в дію «Порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», який знаходиться у вільному доступі на сайті Інституту (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/15_25_Por_neformal_25.pdf). Крім того, відповідну інформацію внесено до ОНП та РП навчальних дисциплін.
Окремі питання також регулюються "Положенням про порядок перезарахування результатів навчання ..." (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/14_25_Pol_perezarah_25.pdf).
Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством. Визнання результатів навчання у неформальній (інформальній) освіті дозволяється для дисциплін, які знаходяться в індивідуальному навчальному плані. Здобувач освіти звертається із заявою до гаранта ОНП. Гарант ОНП визначає навчальну дисципліну, що пропонується для перезарахування, або обґрунтовано відмовляє в цій можливості. За умови визнання гарант ОНП та викладач, який викладає ту саму або споріднену навчальну дисципліну, розглядають заяву здобувача освіти, вивчають надані документи, за необхідності проводять співбесіду із здобувачем, та або перезараховують результати навчання, або призначають атестацію, за результатами якої виставляється підсумкова оцінка за шкалою національною та ЄКТС. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, то йому не зараховуються результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Аспірантці 2-го року навчання Марущак І.В. було зараховано результати міжнародного стажування як модуль № 3 "Проблеми молекулярної біології та генетики. Генні модифікації, набуття біологічними системами нових властивостей, ГМО" дисципліни "Актуальні проблеми сучасної біології". Міжнародне стажування було пройдено в Інституті біології Латвійського університету (м. Рига) в період з 27.10.2025 по 05.11.2025 з метою опанування методів, що використовуються в екологічних і генетичних дослідженнях.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, що освітній процес на освітній програмі відповідає вимогам законодавства (наведіть посилання на відповідні документи). Яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання на ОП сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання?

Освітній процес в Інституті гідробіології регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу» (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf) і відповідає вимогам законодавства, зокрема базується на Законах України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про наукову і науково-технічну діяльність" тощо.
Освітній процес в Інституті реалізується за такими формами: навчальні заняття; наукова робота; самостійна робота; практика; контрольні заходи.
Вказані форми сприяють досягненню ПРН через різні способи подачі матеріалу, контрольні роботи, тестування, самоконтроль та самопідготовку, самостійну дослідницьку роботу, аналіз і статистичне опрацювання результатів досліджень, підготовку доповідей, публікації матеріалів власних досліджень. Наприклад, навчальні заняття сприяють досягненню ПРН. 01, 02, 03, наукова робота – ПРН. 07, 08, 09.
Методи навчання за ОНП включають пояснювально–ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково–пошукові і дослідницькі. Зокрема, застосування частково–пошукових і дослідницьких методів навчання сприяє досягненню ПРН. 04, 06, 07, 08.

Мовою освітнього процесу в Інституті гідробіології є українська. Також використовується англійська мова для викладання освітнього компоненту «Іноземна мова професійного спрямування».
Інститут гідробіології забезпечив припинення використання джерел інформації держави-агресора в освітньому процесі шляхом вилучення російськомовних джерел з робочих програм навчальних дисциплін.

Продемонструйте, яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентрований підхід навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти забезпечується через існуючу можливість формування аспірантом індивідуальної освітньої і наукової траєкторії розвитку – вільного вибору наукового керівника, напрямку та теми дослідницької роботи, методів досліджень, навчальних дисциплін вибіркової компоненти та участі в проектах та міжнародних конференціях.
Питання вільного вибору регулюються Положенням про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf).
Результати анкетування аспірантів виявили, що вони загалом задоволені переліком дисциплін, які їм викладаються, рівнем володіння викладачами навчальним матеріалом і вирішенням питань академічної доброчесності та конфліктних ситуацій. Аспірантами висловлено ряд зауважень, які враховано викладачами у подальшій роботі.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів, засобів та технологій навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Забезпечення відповідності методів навчання і викладання принципам академічної свободи для учасників освітнього процесу реалізується через надану викладачам можливість виявлення педагогічної ініціативи самостійно і творчо формувати робочі програми дисциплін, обирати форми організації освітнього процесу та методи і засоби навчання. Для здобувачів академічна свобода забезпечується через право обирати форму здобуття освіти (аспірантура чи поза аспірантурою), наукового керівника та науковий підрозділ для виконання дослідження, напрям і тему дисертаційного дослідження та вибіркові компоненти освітньої програми, базу практики, формувати індивідуальний навчальний план, індивідуальну траєкторію і реалізувати право на академічну мобільність (у т.ч. міжнародну), на отримання знань через неформальну та/або інформальну освіту, вільно презентувати власні дослідження, проводити наукові дослідження, використовувати їх результати з дотриманням академічної доброчесності і прав інтелектуальної власності для публікації наукових праць.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК надається здобувачам після зарахування під час їх ознайомлення з ОНП та робочими програмами навчальних дисциплін, а також через силабуси та анотації, розміщені на сайті Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses). З цими матеріалами вони знайомляться на початку навчального року і детально на першому занятті з кожної навчальної дисципліни.
Критерії оцінювання результатів навчання прописані в Положенні про організацію освітнього процесу, Робочих програмах окремих освітніх компонент (http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses) і Положенні про асистентську педагогічну практику (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_ped_prakt_new.pdf). Відповідно до Положення про робочі програми навчальних дисциплін (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_robochi_program.pdf), зміни і доповнення до програм розглядаються та схвалюються на засіданнях відділів (випускових кафедр), погоджуються з гарантом ОНП, схвалюються Вченою радою і затверджуються директором Інституту. Програма перезатверджується Вченою радою (без змін, із змінами) щорічно до початку навчального року. Також до початку навчального року ці зміни доводяться до відома здобувачів освіти.
У робочих програмах та силабусах наводиться чітка інформація про цілі, зміст та результати навчання, критерії оцінювання.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Дослідницька діяльність є невід'ємною складовою освітнього процесу для здобувачів, які навчаються за ОНП. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП передбачено індивідуальним планом, який складається з освітньої і наукової частин. Термін навчання складає 4 роки, з яких перші 3 відводяться під засвоєння освітніх компонентів, асистентську педагогічну практику, наукові дослідження, публікацію результатів дослідження, написання дисертаційної роботи, а 4 рік – завершення наукової роботи, внесення остаточних змін до тексту дисертації та проходження процедури захисту дисертаційної роботи.
Зміст ОНП передбачає формування дослідницьких компетенцій здобувача. Інтегральною компетентністю ОНП є здатність продукувати нові ідеї та розв'язувати комплексні проблеми у галузі природничих наук (біологія), оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
В Інституті створена Рада молодих учених, у складі якої активно працюють аспіранти і залучаються до науково-організаційної роботи. Одразу після зарахування аспіранти долучаються до виконання відомчої НДР відділу, до якого вони прикріплені, вони, як виконавці, обов'язково включаються до робочих планів наукового підрозділу. Окрім цього, аспіранти Інституту беруть активну участь у виконанні грантів та конкурсної тематики.
Наприклад, аспіранти Павловський В. та Ганжа Д.Д. брали участі у виконанні гранту НФДУ «Підтримка досліджень

провідних та молодих учених» на 2020-2022 рр., аспірантка Леонтьєва Т.О. була залучена до виконання Гранту НАН України, дослідницьким лабораторіям/групам молодих вчених НАН України для проведення досліджень за пріоритетними напрямами розвиту науки і техніки 2021-2022 рр., аспірантка Жорова А.В. бере участь у виконанні проєкту НФДУ, аспірантка Марущак І.В. долучена до виконання спільного українсько-латвійського проєкту (2025–2026 рр.).
За результатами наукових досліджень здобувачі під керівництвом наукових керівників готують та публікують статті, беруть участь у конференціях, зокрема, у конференції молодих учених «Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем», яка проходить на базі Інституту гідробіології НАН України та співорганізатором якої є Рада молодих учених Інституту. Крім того, аспіранти попередніх років, які на сьогодні вже здобули науковий ступінь, опублікували роботи з оцінки наслідків війни для водних екосистем, наприклад: Причепа М.В., Коваленко Ю.О., Пришляк С.П. Наслідки впливу війни на іхтіофауну річки Ірпінь та її притоки.
У межах реалізації ОНП для здобувачів забезпечено доступ до необхідного обладнання і устаткування для проведення досліджень за темою дисертаційної роботи, передбачено можливість працювати в Центрі колективного користування Інституту гідробіології.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту ОНП та навчальних дисциплін відбувається на основі включення до ОНП новітніх наукових досягнень і сучасних практик, що викладачі отримують завдяки співпраці у міжнародних проектах, участі у фахових конференціях, стажуванні, роботі над спільними публікаціями в закордонних виданнях. Зокрема, д.б.н., проф. Юришинцем В.І. оновлено зміст ОК «Актуальні проблеми сучасної біології» включенням сучасних методів та новітніх підходів до ідентифікації коронавірусу SARS- CoV-2 із застосуванням молекулярно-генетичних методів та антитіл до вірусу – за допомогою імуноферментного аналізу. Д.б.н. Семенюк Н.Є. оновлено ОК «Професійна етика науковця–викладача». Зокрема, у 2021 р. оновлено змістовний модуль IV «Біологічна етика. Практичні проблеми біоетики». В оновленій робочій програмі зміщено акцент від біоетики у вузькому сенсі (міждисциплінарні дослідження моральних проблем медицини) до біоетики в широкому розумінні (повага та належне ставлення людини до живих організмів). Включено матеріали щодо етичних проблем польових гідробіологічних досліджень в Україні та світі і можливих підходів до їх вирішення, нормативно-правового регулювання та етичних принципів польових досліджень риб і рідкісних видів рослин.
Здобувачів також ознайомлено з законами України «Про захист тварин від жорстокого поводження» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив ЄС у сфері охорони тваринного та рослинного світу».
Д.б.н., проф. Щербаком В.І. оновлено зміст освітньої компоненти «Актуальні проблеми сучасної гідробіології». У зв'язку з екологічною катастрофою, спричиненою підривом греблі Каховської ГЕС окупаційними силами рф 6 червня 2023 р., до робочої програми дисципліни включено детальний аналіз наслідків руйнування греблі для водних екосистем.
Крім того, до всіх освітніх компонентів внесені зміни в рекомендовану літературу, а саме, видалено посилання на джерела, видані в рф.
Система перегляду змісту ОНП функціонує таким чином: автор робочої програми, враховуючи пропозиції стейкхолдерів, зміни в законодавстві, пропонує коригування робочої програми (і відповідні зміни до ОНП), які розглядаються на засіданнях робочої програмної групи, випускової кафедри (відділу) та затверджуються Вченою радою.
Так, у 2021 р. до ОНП Гідробіологія було внесено зміни та доповнення на основі змін робочої програми дисципліни «Професійна етика науковця-викладача». У 2023 р. було оновлено законодавчу базу. У 2024 р. оновлення включали коригування характеристики ОНП, крім того, розширено інформацію про науковий компонент ОНП, деталізовано тематику наукових досліджень здобувачів та додано окремий розділ «Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти». У 2025 р. відповідно до рекомендацій ГЕР у новій редакції ОНП Гідробіологія (E1 Біологія та біохімія) збільшено обсяг освітньої складової до 46 кредитів ЄКТС, вибіркові компоненти складають 12 кредитів ЄКТС (26%), розширено перелік вибіркових дисциплін.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності Інституту гідробіології відбувається через міжнародну співпрацю із науково-дослідницькими установами та закладами вищої освіти. Були укладені угоди про наукову співпрацю з установами:
– Університет Казімежа Великого м. Бидгощ, Польща;
– Інститут електроніки і сенсорних матеріалів Технічного Університету Гірничої Академії у Фрайберзі, Німеччина;
– Інститут гідробіології та управління водними екосистемами Університету природних ресурсів та наук про життя м. Відень, Австрія ;
– Національний інститут сільськогосподарських та харчових досліджень та технологій м. Мадрид, Іспанія.
Міжнародній співпраці сприяє участь науковців та аспірантів у конференціях, семінарах, тренінгах (http://hydrobio.kiev.ua/ua/novyny). Аспіранти мають можливість користуватися міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних, до яких Інститут має доступ. За програмою академічної мобільності аспірант Ганжа Д.Д. проходив наукове стажування у Центрі рослинності та біорізноманіття Словацької академії наук. Аспірантка Кудрявцева Д.О. проходила стажування за програмою докторантам із зон конфлікту в Україні в Інституті сталих процесів університету м. Вальядолід, Іспанія. Аспірантка Марущак І.В. проходила стажування в Інституті біології Латвійського університету (м. Рига), 2025 р.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Яким чином форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому?

У межах навчальних дисциплін ОНП застосовують форми контрольних заходів, що передбачені у Положенні про організацію освітнього процесу в Інституті, Порядку присудження ступеня доктора філософії… (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf), саме: поточний контроль під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять (презентації, доповіді, реферати тощо) та підсумковий контроль (диференційований залік, іспит).
Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу змістовних модулів.
У робочих програмах навчальних дисциплін визначені форми контрольних заходів та програмні результати вивчення дисципліни.
За результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю у процесі навчання відбувається накопичення рейтингових балів.
Підсумкова оцінка іспиту визначається як сума балів за всіма успішно оціненими результатами навчання та оцінка під час складання іспиту. Критерії оцінювання представлені у робочих програмах навчальних дисциплін та їх силабусах. Після завершення підсумкової атестації з дисципліни оцінка аспіранта із засвоєння дисципліни за 100-бальною шкалою переводиться у національні оцінки (“Відмінно”, “Добре”, “Задовільно”, “Незадовільно”) та оцінки ЄКТС («A»,«B», «C», «D», «E», «FX», «F»). Підсумкова оцінка з освітнього компонента за яким встановлено диференційований залік, визначається як сума балів за всіма, успішно оціненими, результатами навчання.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень забезпечується через ознайомлення здобувачів з оприлюдненими на сайті Інституту робочими програми навчальних дисциплін та навчальними планами (http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses), у яких є опис систем оцінювання за виконання практичних та індивідуальних завдань.
Донесення до аспірантів інформації про форми контрольних заходів та критерії оцінювання проводиться викладачами на вступних лекціях з відповідної дисципліни.
У робочих програмах і силабусах навчальних дисциплін зазначено програмні результати навчання, що мають бути досягнуті при вивченні дисципліни та контрольні заходи для визначення рівня їхнього досягнення. Також у робочих програмах є розділи, присвячені критеріям оцінювання самостійної роботи та зарахування результатів неформальної та інформальної освіти.
Здобувач допускається до складання екзамену, якщо ним виконані всі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до аспірантів з першими днями зарахування та відображена в індивідуальних планах виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, які затверджуються Вченою радою Інституту (http://www.hydrobio.kiev.ua/images/text/doc/2_Ind_plan_pHD_16.pdf).
На початку навчання на ознайомчій зустрічі з гарантом ОНП відбувається ознайомлення аспірантів з ОНП, навчальним планом та графіком навчального процесу.
Форми і терміни контролю та критерії доводяться до здобувачів на першому занятті з відповідної дисципліни.
Інформація про робочі програми і силабуси відповідної дисципліни аспірантам повідомляється на початку викладання, з електронним варіантом програми, формами контролю та критеріями оцінювання можна ознайомитися на сайті Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? Продемонструйте, що результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 091 Біологія наразі відсутній. Відповідно до Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії в Інституті гідробіології НАН України (Наказ № 3 від 11.01.2024 р.) (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf) (до 2021 р. відповідно до Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_09_24_Polozh_pro_pidg_24_25.pdf), атестація здобувачів вищої освіти ОНП Гідробіологія здійснюється шляхом публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Дисертаційна робота передбачає розв’язання комплексних проблем в галузі біології під час професійної наукової і дослідницько-інноваційної діяльності шляхом глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань.
Відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти, атестація аспірантів проводиться двічі на рік на

засіданні відділу та один раз на рік на засіданні Вченої ради, де вони доповідають про виконання індивідуальних планів.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється: Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті гідробіології Національної академії наук України, Положенням про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Інституті (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf),
Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/15_25_Por_neformal_25.pdf),
Робочими програмами навчальних дисциплін, Положенням про асистентську педагогічну практику (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_ped_prakt_new.pdf) і Положенням про апеляційну комісію (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_apel_komis.pdf), де зазначено контрольні заходи та програмні результати навчання, що мають бути досягнуті (http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses). Відповідні документи розміщені у відкритому доступі на сайті Інституту за вищенаведеними посиланнями і доступні для учасників освітнього процесу.

Яким чином процедури проведення контрольних заходів забезпечують об’єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність екзаменаторів та процедура запобігання і врегулювання конфлікту інтересів унормовані: Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті гідробіології Національної академії наук України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf),
Положенням про апеляційну комісію Інституту гідробіології Національної академії наук України (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_apel_komis.pdf), Положенням про кодекс академічної доброчесності Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf).
Також об’єктивність екзаменаторів забезпечується публічним проведенням контрольних заходів та єдиними вимогами до усіх учасників процесу (тривалість контрольного заходу, кількість завдань, критерії оцінювання). Конфліктних ситуацій, які були зумовлені необ'єктивністю екзаменаторів, чи подання заяв до апеляційної комісії, не було.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf) аспірантам, які за результатами екзаменаційної сесії мають заборгованість з 1–2 дисциплін, наказом директора Інституту може бути надано право на ліквідацію заборгованості. Такі випадки були при проходженні контрольних заходів – модулів та іспитів.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Врегулювання процедури та порядок оскарження здобувачами результатів контрольних заходів може відбуватися відповідно до п. 5 Положення про організацію освітнього процесу та Положення про апеляційну комісію Інституту гідробіології Національної академії наук України (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_apel_komis.pdf). У разі оскарження результатів проведення контрольного заходу аспірант звертається із заявою до директора Інституту. Створюється апеляційна комісія, яка протягом двох днів має розглянути заяву. Якщо апеляційна комісія приймає рішення про зміну попередніх результатів контрольного заходу, то нова оцінка виставляється в протоколі комісії, потім – у письмовій роботі, відомості обліку успішності та індивідуальному плані здобувача за підписом голови комісії. Оскарження результатів атестації здобувачів відбувається відповідно до Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії в Інституті гідробіології НАН України (Наказ № 3 від від 11.01.2024 р.) (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf). Під час захисту кваліфікаційної роботи для уникнення конфліктної ситуації здійснюється аудіо- / відеозапис, який розміщується на сайті Інституту. За роки підготовки докторів філософії в Інституті подання заяв та розгляду апеляцій не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності відображені у Положенні про організацію освітнього процесу та у Положенні про кодекс академічної доброчесності Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf). Питання запобігання академічної недоброчесності, «Етичний кодекс ученого України», програмне забезпечення для перевірки дисертаційних робіт на наявність плагіату розглядаються у процесі викладання дисциплін «Професійна етика науковця-викладача», «Методологія підготовки та представлення дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень» та «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технологій та управління проектами». Питання правових і технічних складових академічної недоброчесності є одними з базових питань співпраці наукового керівника з

аспірантами. Питання забезпечення перевірки дисертацій здобувачів на наявність плагіату покладено на відділ науково-технічної інформації Інституту. Випадків плагіату в наукових публікаціях та дисертаційних роботах аспірантів Інституту не було. Відповідно до рекомендацій ЕГ, висловлених під час акредитації 2025 р., з метою популяризації культури академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти, наукових працівників та викладачів 12 травня 2025 р. було проведено онлайн-семінар, на якому виступила д. б. н. с. д. Наталія Семенюк з доповіддю «Академічна доброчесність. Основні види порушень та способи запобігання».

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? Вкажіть посилання на репозиторій ЗВО, що містить кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОП

У процесі викладання дисциплін «Професійна етика науковця і викладача», «Методологія підготовки та представлення дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень» та «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технологій та управління проектами» аспіранти знайомляться з можливостями програмного забезпечення для перевірки дисертаційних робіт на наявність плагіату, як приклад, використовуючи наступні ресурси: https://unicheck.com/uk-ua, https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat.
Запобігання порушення академічної доброчесності аспірантами, а саме - перевірка наукових публікацій та дисертацій, правильність оформлення цитування використаної літератури покладена на їхніх наукових керівників. Перевірка наукових та освітніх робіт на плагіат здійснюється за допомогою Інтернет-сервісів, зокрема, сервісу StrikePlagiarism.
За потреби додаткова перевірка може здійснюватися іншими системами, які є у вільному доступі.
Під час процедури підготовки до захисту дисертації здобувачів проходять обов'язкову перевірку на плагіат з використанням відповідних платформ та програмних засобів (https://unicheck.com; https://StrikePlagiarism.com).
Захищені кваліфікаційні роботи доктора філософії розміщені на сайті установи:
https://hydrobio.kiev.ua/ua/spetsializovana-vchena-rada/arkhiv-zakhyshchennykh-dysertatsii.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

В Інституті суворо дотримуються принципів академічної доброчесності, які регламентовані Положенням про кодекс академічної доброчесності Інституту гідробіології
(http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf).
У своїй освітній та науковій діяльності здобувачі повинні дотримуватися етичних норм та принципів академічної доброчесності: самостійне виконання освітніх і контрольних завдань; коректні посилання на джерела використаної інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної наукової і освітньої діяльності, використані методи досліджень і джерела інформації; недопущення плагіату і неправомірних запозичень, фабрикації чи фальсифікації результатів досліджень.
Відповідальність за порушення академічної доброчесності покладено як на здобувачів ступеня доктора філософії, так і на наукових керівників та на викладачів ОП, які забезпечують безпосередній первинний контроль якості виконання аспірантом освітньої і наукової складової ОНП. Крім того, в ОК «Аналіз і презентація…» та «Професійна етика науковця-викладача» розглядаються етичні принципи проведення наукової роботи та публікації результатів, види порушення академічної доброчесності та способи запобігання плагіату і самоплагіату. 12 травня 2025 р. було проведено онлайн-семінар для аспірантів, викладачів і наукових працівників Інституту «Академічна доброчесність. Основні види порушень та способи запобігання».

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Порушення академічної доброчесності врегульовано відповідно до Положення про кодекс академічної доброчесності Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: можуть отримати незадовільної оцінки за результатами контрольного заходу; повторно проходити оцінювання (робота, іспит, залік тощо); повторно проходити освітній компонент ОНП; за значні порушення аспіранти можуть бути відраховані з аспірантури Інституту гідробіології. За час підготовки аспірантів в Інституті гідробіології НАН України випадків порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу не було.

6. Людські ресурси

Продемонструйте, що викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми з огляду на їхню кваліфікацію та професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони викладають. Зокрема:
«Актуальні проблеми сучасної біології» – чл.-кор. НАН України, д.б.н., проф. Юришинець В.І. є провідним науковцем Інституту гідробіології з широким профілем наукових інтересів – від класичних гідробіологічних, іхтіологічних та паразитологічних досліджень до таксономічних досліджень із застосуванням методів молекулярної генетики. Заступник голови спеціалізованої вченої ради Д 26.213.01 з присудження наукового ступеня доктора наук

при Інституті гідробіології НАН України. Член спеціалізованої вченої ради Д 26.153.01 з присудження наукового ступеня доктора наук при Інституті зоології НАН України ім. І.І. Шмальгаузена.
Заступник головного редактора «Гідробіологічного журналу» / «Hydrobiological Journal» (Scopus).
Підвищення кваліфікації: 2024 – курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах» на освітній платформі Prometheus, сертифікат.
«Професійна етика науковця-викладача» – д. б. н., с.д. Семенюк Н.Є. має публікації, присвячені проблемам біоетики: «Деякі світові підходи до етики польових досліджень у гідробіології (огляд)» (2023 р.).; «Етичні принципи наукових досліджень різнотипних екосистем ПЗФ України (на прикладі НПП «Нижньосульський»)» (2025 р.). У 2024 р. у рамках підвищення кваліфікації пройшла курс «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на освітній платформі Prometheus (60 годин, 2 кредити ЄКТС).
«Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень» – Незбрицька І.М., к. б. н., має багаторічний досвід у супроводі роботи спеціалізованих вчених рад з присудження наукових ступенів, добре володіє основними вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені; оформлення дисертаційних робіт; процедурою присудження наукових ступенів спеціалізованими вченими радами; особливостями написання та підготовки статей до публікації у міжнародних журналах, що індексуються в Scopus та WoS. У 2025 р. пройшла курси підвищення кваліфікації: «Інклюзія та ментальне здоров'я: нові сенси в освіті» та взяла участь у Форумі академічної доброчесності.
«Сучасна система наукової інформації, наукометрія ....» – к.б.н. Усов О.Є. має багаторічний досвід інформаційного супроводу наукової діяльності установи, є розробником ряду програмних продуктів для зберігання та аналізу гідробіологічних даних, зокрема:
Прикладні програми для обробки гідробіологічних даних. Методичний посібник. Афанасьєв С.О., Юришинець В.І., Воліков Ю.М., Усов О.Є., Ляшенко А.В. Національна академія наук України. Інститут гідробіології НАН України. Київ: Інститут гідробіології НАН України, 2019. 28 с.

Продемонструйте, що процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Необхідний рівень професіоналізму викладачів забезпечується через залучення до освітнього процесу провідних фахівців Інституту, що мають науковий ступінь, вчене звання, відповідний стаж наукової / науково-педагогічної роботи, наукові публікації, зокрема і у виданнях, віднесених до наукометричних баз Scopus, WoS та проводять активну дослідницьку роботу. Так, доктори та кандидати біологічних наук, результати наукових досліджень яких опубліковано у рейтингових виданнях (Q1, Q2, Q3), викладають дисципліни: «Актуальні проблеми сучасної біології»,
«Методологія та методи гідробіологічних досліджень» – завідувач відділу санітарної гідробіології та гідропаразитології чл.-кор. НАНУ д.б.н. проф. Юришинець В.І.; «Актуальні проблеми сучасної гідробіології» – провідний науковий співробітник д.б.н. проф. Щербак В.І., «Професійна етика науковця-викладача» – провідний науковий співробітник д.б.н., с.д. Семенюк Н.Є., «Фізіологія та біохімія гідробіонтів» – старший науковий співробітник, к.б.н. Незбрицька І.М.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу передбачається через курування педагогічної практики викладачами ЗВО, які можуть виступати потенційними роботодавцями. Ознайомлення з роботодавцями відбувається під час наукових заходів, які проходять в Інституті – семінарів, круглих столів, засідань вченої ради, конференцій та інших наукових зібрань (науковий семінар «Використання наукових розробок у запровадженні сучасних підходів щодо оцінки забруднення води і донних відкладів» (за участю 10 наукових установ і ЗВО України та Польщі, 2024 р.), «Гідроекологічні студії» (2025 р.), семінар «Академічна доброчесність» (2025 р.)).
Представники установ запрошуються на семінари, на яких аспіранти доповідають результати наукової роботи, та захист дисертаційних робіт на засіданнях спеціалізованих рад Інституту. На сьогодні Інститут виступає головним роботодавцем аспірантів- випускників, підготовка яких є основним «джерелом» поповнення висококваліфікованими кадрами.
Аудиторні заняття із здобувачами проводять досвідчені науковці установи, які підвищують свій науковий та викладацький рівень. До виконання навчального плану як представник роботодавців залучався Усов О.Є. Також у семінарах – атестаціях аспірантів, розгляді та захисті дисертацій брали участь провідні вчені – гідробіологи України, зокрема, д.б.н., проф. Киричук Г.Є., д.б.н., проф. Шелюк Ю.С. – Житомирський держав. ун-т імені Івана Франка; д.б.н., проф. Грубінко В.В. - ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Яким чином ЗВО сприяє професійному розвиткові викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Підготовка викладачів до занять потребує від них ознайомлення із сучасними науковими досягненнями, актуальними тенденціями в методичній науковій базі. Все це сприяє професійному розвитку викладачів, які посідають чільні місця у рейтингу науковців установи. Високий професійний рівень викладачів засвідчує атестація наукових працівників щоп'ять років, внутрішнє рейтингове оцінювання науковців. Оцінювання професійності викладачів проводиться і за результатами опитування аспірантів. Професійному зростанню сприяє участь науковців у конкурсах на отримання грантів та їх виконання. Дієвим засобом професійного розвитку є стажування, так, Юришинець В.І. пройшов стажування у рамках проекту Глобальної таксономічної ініціативи «Створення національної та регіональної мережі для вивчення чужорідних видів з використанням ДНК-технологій в якості

інструменту для вирішення проблем, пов'язаних з визначенням таксономічної приналежності», а також підвищення кваліфікації – курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах» на освітній платформі Prometheus.
Семенюк Н.Є. у 2024 р. пройшла курс «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на освітній платформі Prometheus; а також підвищення кваліфікації у Житомирському державному університеті імені Івана Франка та тему «Методика викладання біології у закладах вищої освіти». Незбрицька І.М. у 2025 р. пройшла курси підвищення кваліфікації: «Інклюзія та ментальне здоров'я: нові сенси в освіті» та взяла участь у Форумі академічної доброчесності.

Наведіть конкретні приклади заохочення розвитку викладацької майстерності

В Інституті система стимулювання викладачів діє через внутрішньо рейтингове оцінювання, у якому педагогічній діяльності приділено значне місце, як наслідок – матеріальне та моральне заохочення (преміювання, стажування, отримання вчених звань, нагородження відзнаками НАН України, зокрема "За підготовку наукової зміни", грамотами та подяками). Під час обмежувальних карантинних заходів та після початку повномасштабного вторгнення рф викладачі освоїли не лише дистанційні методи презентації лекцій, але й поєднання очної (присутні в залі аспіранти) та дистанційної (здобувачі спостерігають за лекцією на екранах пристроїв) формою занять. В умовах воєнного стану викладачі були вимушені освоїти викладання за умов переривання заняття повітряними тривогами, періодичного зникнення світла та зв'язку.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) ОП забезпечують досягнення визначених ОП мети та програмних результатів навчання

Інститут має достатні фінансові, матеріально-технічні ресурси та методичне забезпечення для досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання. Бібліотека має читальний зал 85,9 кв. м, фонд – близько 75,5 тис. прим., електронний каталог бібліографічних описів з пошуковим апаратом. Інститут надає безоплатний доступ до міжнародних баз даних наукової інформації WoS, Scopus, доступ до фахових ресурсів через систему підтримки Research4Life. Задіяні лабораторно-аудиторні приміщення (загальна площа 443 кв. м), які відповідають санітарно-технічним нормам. Лекційні приміщення та лабораторії обладнані необхідними технічними засобами (мультимедіа, комп'ютери, вимірювальна техніка). У навчанні задіяні сучасні новітні прилади Центру колективного користування: хромато-масспектрометр Agilent 1200, сучасні мікроскопи та спектрофотометри, гамма-спектроскопічна система (GS System), багатопараметричні вимірювачі якості води, мас-спектрометричне обладнання Agilent Technologies 6410 Triple Quad MS та ін. Комп'ютерний клас обладнаний відповідно до вимог, з доступом до мережі. Аквакомплекс служить базою для досліджень з контрольованими умовами. На Білоцерківській експериментальній гідробіологічній станції Інституту рибоводні ставки станції використовуються як модельні об'єкти для експериментальних досліджень.

Продемонструйте, яким чином заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Інститут гідробіології забезпечує доступ викладачів і здобувачів до різних інформаційних ресурсів: функціонують відділ науково-технічної інформації, наукова бібліотека, науково-технічний архів, Центр колективного користування, є доступ до міжнародних баз даних наукової інформації WoS, Scopus. Комп'ютерні класи мають технічне обладнання і забезпечені ліцензійними програмами. Матеріально-технічна база сприяє реалізації цілей та програмних результатів ОНП.

Опишіть, яким чином освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Аспіранти мають доступ до навчальних та наукових ресурсів, до участі у виконання НДР та у конкурсах на отримання стипендій і грантів для молодих науковців. В Інституті видається «Гідробіологічний журнал» / «Hydrobiological Journal» (Scopus) з першочерговими публікаціями для аспірантів. Для набуття комунікативних та організаційних навиків на базі Інституту проходять науково-практичні конференції.
Проводиться анкетування аспірантів. Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я підтверджується документами про відповідність приміщень та матеріально-технічної бази санітарним нормам, правилам пожежної безпеки та нормам охорони праці (ліцензійні вимоги). Інститут забезпечений засобами пожежогасіння, знаходяться на видноті плани евакуації. Здобувачі проходять інструктажі з охорони праці і протипожежної безпеки, про що свідчать записи у журналах з ТБ.
Безпека ментального здоров'я аспірантів забезпечується через можливість неформального спілкування зі співробітниками, дирекцією Інституту, створенням позитивної атмосфери в колективі Інституту. Під час воєнного стану безпечність освітнього середовища гарантується через наступні заходи:
- Під час оголошення повітряної тривоги заняття переривається;
- Здобувачі мають змогу прослідувати до найближчого укриття (просп. Володимира Івасюка 10 або 10А), після

відбою повітряної тривоги - заняття відновлюється.
В Інституті є медпункт, призначено відповідальну особу за психологічну підтримку (в 2025 р. нею прослухано відповідний курс та отримано сертифікат).

Опишіть, яким чином заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою.

Механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки аспірантів налагоджені та працюють через викладачів, відділ аспірантури та вченого секретаря, профспілковий комітет, Раду молодих вчених; аспіранти за необхідності можуть звернутися до дирекції – заступника директора з наукової роботи та до директора Інституту. Для забезпечення освітньої підтримки на сайті розміщено інформацію про освітні програми і навчальні плани. Інформаційна підтримка аспірантів здійснюється через сайт Інституту, групи у мережах комунікацій viber, facebook, Ради молодих науковців та аспірантської спільноти. Консультативна підтримка аспірантів ведеться, перш за все, їхніми науковими керівниками, а також науковцями з відділів, до яких прикріплений аспірант, та підрозділів, на які покладені функції випускових кафедр. За потреби консультації аспірантам надають фахівці установи та інших закладів. Соціальна підтримка аспірантів відбувається через призначення та виплату їм державної стипендії встановленого розміру відповідно до рішення стипендіальної комісії Інституту, конкурсних стипендій НАН України та Президента України для молодих учених. За наявності коштів аспірантам наприкінці року виплачується матеріальна допомога відповідно до Порядку використання коштів, що можуть бути використані для надання матеріальної допомоги та заохочення аспірантам Інституту гідробіології НАН України (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_vikor_koshtiv.pdf). Аспірантам із першого року навчання за наявності коштів пропонуються робочі місця та працевлаштування на основну роботу за трудовим договором. Аспіранти як співробітники Інституту, відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та Колективного договору, залучаються до роботи в експедиціях та наукових відрядженнях, що дозволяє їм набувати досвіду практичної роботи, освоювати нові методи, проводити польові дослідження та відібрати матеріал для їхніх дисертаційних робіт. Аспіранти на період навчання забезпечуються впорядкованим житлом – гуртожитками НАН України. Відповідно до законодавства у аспірантів передбачені щорічні канікули, вони мають право на академічну відпустку (за рішенням Вченої ради згідно з законодавством та нормативними документами) (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/24_Polozh_vidrah_ponovl_24_25.pdf).
За результатами опитувань аспірантів є рівень задоволеності цією підтримкою є високим (100%).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Інститут має достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Передбачені умови доступності до навчальних приміщень для осіб з особливими потребами (пандуси, ліфти).

Продемонструйте наявність унормованих антикорупційних політик, процедур реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Освітній процес в Інституті базується на принципах науковості, відкритості, доступності, єдності і наступності освітнього процесу, безперервності, поєднання освітньої та наукової діяльності. Політика, зокрема у галузі освітньої діяльності, направлена на запобігання конфліктним ситуаціям, булінгу, гендерного насильства, сексуальних домагань. В Інституті конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) не виникало. Появі конфліктних ситуацій запобігає доступність та відкритість до спілкування та контролю як представників адміністрації, так і керівників наукових підрозділів, Ради молодих вчених, Профспілкового комітету, колективу.
В установі діє «Положення про врегулювання конфліктів в ІГБ», призначено особу, відповідальну за протидію порушенням академічної доброчесності (Семенюк Н.Є.) та психологічну підтримку (Майстрова Н.В.), за протидію корупції (Дубняк С.С.).
Крім того, під час вивчення освітнього компоненту «Професійна етика науковця-викладача», а саме у рамках змістовного модуля ІІІ «Етика ділового спілкування науковця та викладача. Етика формальних та неформальних стосунків» здобувачі ознайомлюються з поняттям виробничого конфлікту і різними стратегіями його вирішення, детально обговорюють принципи етичних стосунків в системах «колега – колега», «керівник – підлеглий», «підлеглий – керівник». Також приділяється увага поняттям особистого простору, «дефектних рівнів» та бар'єрів спілкування, як дотичним до теми конфліктів.
Незбрицька І.М. пройшла курси підвищення кваліфікації: «Інклюзія та ментальне здоров'я: нові сенси в освіті» та взяла участь у Форумі академічної доброчесності.
К.б.н. Усов О.Є. пройшов навчальний курс "Запобігання сексуальній експлуатації та нарузі. Реагування та протидія. Курс для практикуючих спеціалістів у сфері громадського здоров'я в Україні" від Всесвітньої організації охорони здоров'я та отримав сертифікат.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі на своєму вебсайті

Розроблення, затвердження, моніторинг та зміни до ОНП визначаються наступними документами: Положення про організацію освітнього процесу в Інституті гідробіології НАН України, Положення про проектну групу, групи забезпечення спеціальності та робочу групу оновлення освітніх програм в Інституті гідробіології НАН України (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_proekt_grupa.pdf). Інститут послідовно дотримується визначених процедур розроблення, моніторингу, затвердження та перегляду ОНП.

Яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Перегляд ОНП може відбуватися за ініціативи гаранта або науково-педагогічних працівників, за результатами анкетування здобувачів та пропозиціями роботодавців. Перегляд ОП проводиться робочою групою, яка бере до уваги вимоги стандартів освіти, стратегію розвитку Інституту, пропозицій здобувачів та роботодавців. Процедура перегляду регулюється «Положенням про проектну групу, групи забезпечення спеціальності та робочу групу оновлення освітніх програм в Інституті гідробіології НАН України» (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_proekt_grupa.pdf). Затверджені вченою радою зміни ОНП відображаються у робочих програмах дисциплін та навчальному плані підготовки докторів філософії (за потреби). З метою врахування Методичних Рекомендацій МОН до ОНП та навчальних планів підготовки докторів філософії внесено зміни до робочих програм та розроблено силабуси, розширено дисципліни варіативної складової. Зміни у ОНП, яка призвела до формування ОНП Іхтіологія та ОНП Гідробіологія були викликані як внутрішніми потребами (відповідність ОНП) традиційним спеціальностям, по яких захищались кандидатські та докторські дисертації, так і рекомендаціями зовнішніх стейкхолдерів (КНУ ім. Тараса Шевченка, Житомирський ДУ ім. Івана Франка) щодо необхідності більш вужчого окреслення спеціалізації 091 Біологія як окремого напряму в біологічній науці із власними теоретичними та інструментальними напрацюваннями.
Так, у 2021 р. до ОНП Гідробіологія було внесено зміни та доповнення на основі змін робочої програми дисципліни «Професійна етика науковця-викладача» за пропозицією здобувачів та ініціативою Семенюк Н.Є. (гаранта ОНП та викладача дисципліни «Професійна етика науковця-викладача». У 2023 р. ОНП було оновлено з урахуванням змін спеціальності з 091 Біологія на 091 Біологія та біохімія, а також було оновлено перелік нормативних документів. Крім того, було розширено опис наукової складової ОНП.
У 2024 р. оновлення включали коригування характеристики ОНП. Крім того, розширено інформацію про науковий компонент ОНП, деталізовано тематику наукових досліджень здобувачів та додано окремий розділ «Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти».
Останній перегляд ОНП в 2025 р. проведено з урахуванням рекомендацій, отриманих під час акредитаційної процедури: було розроблено та введено в дію «Порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», актуалізовано «Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів», внесено зміни до програми вступних іспитів до аспірантури, змінено програми освітніх дисциплін.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх пропозиції беруться до уваги під час перегляду ОП

Залучення аспірантів до процесу перегляду ОН, забезпечення її якості, оцінювання ОНП та роботи викладачів відбувається:
– через роботу аспірантів у складі Ради молодих вчених – до складу РМВ входила аспірантка Леонтьєва Т.О., яка була членом робочої групи з підготовки ОНП;
– через анкетування аспірантів – проведення моніторингу задоволеності ОНП, їх побажання та інтереси можуть бути враховані при оновленні ОНП.
Забезпечення якості ОНП здійснюється завдяки зворотному зв’язку зі здобувачами, зокрема шляхом анкетування, зустрічами з гарантом та науковими керівниками, обговоренням під час звітування аспірантів про виконання індивідуального плану.
Наприклад, у 2025 р. аспіранткою Марущак І.В. було запроповано включити до переліку вибіркових ОК дисципліну «Геоінформаційні технології в гідробіології». Було розроблено РП дисципліни та внесено відповідні зміни до нової ОНП зі спеціальності Е1 Біологія та біохімія.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

Відповідно до закону України «Про вищу освіту», Статуту Інституту гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Statut_IHB_2022.pdf), Рада молодих вчених як орган самоврядування молодих науковців та аспірантів бере участь в обговоренні та розв’язанні науково-дослідних проблем Інституту та питань освіти в установі.
Аспіранти Інституту беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОНП в Інституті через їх долучення до обговорення ОП у наукових підрозділах (випускових кафедрах), Вченій раді Інституту, через Раду молодих учених Інституту, у складі якої до 20-25% аспірантів.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об’єднання залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Інститутом укладено договори про співпрацю з установами, які можуть бути роботодавцями, і які залучаються до процесу забезпечення якості освітніх програм, зокрема: «Інститутом біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Національним університетом «Києво-Могилянська академія»; Житомирським державним університетом імені Івана Франка; Національним університетом біоресурсів і природокористування України; Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова; Університетом Григорія Сковороди в Переяславі; Державним університетом «Київський авіаційний інститут»; Державним дендрологічним парком «Олександрія» НАН України; Нижньодністровським національним природним парком тощо.
Роботодавці залучаються до обговорення рівня підготовки аспірантів під час проходження ними асистентської педагогічної практики, їхніх наукових досліджень при атестації аспірантів, захисті дисертаційних робіт.
Інтереси роботодавців доносяться під час проведення наукових семінарів, круглих столів, конференцій та інших заходів, які проходять в Інституті.

Опишіть практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП (зазначте в разі проходження акредитації вперше)

Основним работодавцем випускників є Інститут гідробіології НАН України.
Інформація щодо кар'єрного шляху випускників аспірантури та працевлаштування аспірантів збирається службою ученого секретаря та відображається у щорічних звітах про працевлаштування аспірантів, дані враховуються при підготовці довідки щодо ефективності діяльності аспірантури при проведення конкурсу для участі у відборі виконавців державного замовлення на підготовку наукових кадрів через аспірантуру, при оцінюванні ефективності діяльності наукових підрозділів та Інституту.
За 20 останніх років, починаючи з 2006 р., аспірантуру Інституту гідробіології НАН України закінчили 65 аспірантів, з них захистилися 48. З них 27 осіб – кандидати біологічних наук зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія і 1 доктор філософії зі спеціальності 091 Біологія. Понад 80 % випускників аспірантури після завершення навчання були працевлаштовані в Інституті гідробіології. Це підтверджує те, що Інститут гідробіології НАН України є основним стейкхолдером ОНП Гідробіологія.
На сайті установи розміщено інформацію про випускників аспірантури «Наші випускники» за результатами їхнього опитування.

Продемонструйте, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійсненого через опитування заінтересованих сторін

За результатами моніторингу рівня задоволеності здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії освітньо-науковою програмою виявлено, що здобувачі: оцінили набуті компетенції ОП для подальшої роботи як потрібні (100%); задоволені сучасним рівнем викладання дисциплін за ОНП (понад 90%); високо оцінили роботу наукових керівників дисертацій (100%); в цілому задоволені рівнем наукового обладнання та інфраструктурою (80%); задоволені вирішенням питань академічної недоброчесності та конфліктних ситуацій (майже 100%). Опитування дало можливість виявити достатній рівень сприйняття освітньої складової ОНП. Проведення опитування аспірантів дозволяє бачити адекватну картину та вчасно реагувати на недоліки.
Анкетування стейкхолдерів здійснюється шляхом заповнення відповідної анкети з опитуванням на сайті (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScJRrOnN4yW8kNoGxdD3wgWSDIQ_HgPaCKCpLf-3Noen_iP5g/viewform). Отримані таким шляхом пропозиції розглядаються гарантом ОНП, виносяться на розгляд проектної групи та випускової кафедри.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та рекомендації з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Під час удосконалення цієї ОП були враховані зауваження і пропозиції стейкхолдерів та громадського обговорення. Зокрема, наведено структурно-логічну схему ОНП, розписану по роках навчання, деталізовано тематику наукових досліджень здобувачів. Програма пройшла умовну акредитацію у 2022 році (чинна до 17.05.2023 р.), зауважень до ОНП не було.
Наступну умовну акредитацію ОНП пройшла в 2023 р. (сертифікат дійсний до 16.05.2024 р.), при цьому відділом акредитації було висловлено зауваження щодо заповнення Таблиці 2. Зведена інформація про викладачів ОП, а саме, необхідно було більш детально обґрунтувати, що фахівці Інституту гідробіології мають необхідну кваліфікацію для викладання відповідних освітніх компонентів, зокрема навести найважливіші публікації (у тому числі, з дисциплін, які вони викладають). До таблиці 2 були внесені відповідні доповнення. Інше зауваження полягало в тому, що викладач освітнього компоненту «Професійна етика науковця-викладача» не має публікацій з питань етики. З огляду на це, викладач Семенюк Н.Є. опублікувала роботу "Деякі світові підходи до етики польових досліджень у гідробіології (огляд)". У 2024 р. Семенюк Н.Є, у рамках підвищення кваліфікації пройшла курс «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на освітній платформі Prometheus (60 годин, 2 кредити ЄКТС) та отримала сертифікат про успішне завершення курсу.
Під час акредитації в 2024 р. зауважень не було.
Зауваження та рекомендації, отримані внаслідок акредитаційної процедури 2025 року, були враховані для вдосконалення ОП:
- Розроблено та введено в дію «Порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», відповідні розділи додано до робочих програм;
- актуалізовано «Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів»;

- внесено зміни до програми вступних іспитів до аспірантури, змінено програми освітніх дисциплін – прибрано російськомовні джерела, додано джерела останніх років;
- проведено добровільне опитування випускників аспірантури – результати опубліковано на сайті установи: «Наші випускники»;
- виконано моніторинг змін ОНП відповідно до зауважень зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів. Опубліковано на сайті «Зведену таблицю зауважень та пропозицій»;
- проведено аналіз анкетувань стейкхолдерів: відгуків здобувачів, зауважень висловлених зацікавленими особами, які пройшли анкетування на сайті установи. Результати опубліковано на сайті установи: «Анкетування стейкхолдерів».

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП

Академічна спільнота Інституту залучена до внутрішнього забезпечення якості ОНП через участь у процесах розгляду ОП і РП у наукових підрозділах (випускових кафедрах), у процесі їх обговорення та затвердження Вченою радою Інституту, через наукове керівництво роботою здобувачів, а також контролю за освітньою та науковою діяльністю аспірантів.
Науковці Інституту залучаються до тренінгів з метою ознайомлення аспірантів з приладною базою сучасного обладнання та новітніми методиками і технологіями, які має Інститут.
Процедури розроблення, моніторингу, затвердження та перегляду ОНП визначаються наступними документами:
– Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті;
– Положенням про проектну групу, групи забезпечення спеціальності та робочу групу оновлення освітніх програм в Інституті;
– Положенням про Кодекс академічної доброчесності. Інформація щодо ОНП є публічною і всі стейкхолдери мають доступ до її перегляду та вдосконалення.
Проводяться науково поляризаційні заходи в яких беруть участь фахівці-професіонали з інших установ. Зокрема, у 2025 р. на Гідроекологічних студіях - 2 виступили з доповідями: Мойсієнко І.І., д.б.н., проф., зав. кафедри ботаніки Херсонського державного університету, пров. н. с. біосферного заповідника Асканія-Нова імені Ф.Е. Фальц-Фейна, заслужений діяч науки і техніки України, віце-президент Українського ботанічного товариства: «Поди - екосистеми європейського значення»; Коноваленко О. С., к.геогр.н., керівниця напряму ВОДА WWF-Україна: «Вільні річки – шлях до екологічної рівноваги».

Продемонструйте, що в академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти

В академічній спільноті Інституту гідробіології формується культура якості освіти як результат реалізації Концепції освітньої діяльності.
Здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти покладено на:
– групу забезпечення спеціальності з виконання освітніх програм (участь в освітньому процесі – супровід, моніторинг, корегування та реалізація освітніх програм та робочих навчальних планів);
– випускові кафедри та наукові підрозділи, які залучені до реалізації ОП (розгляд ОП і робочих навчальних програм, розгляд та схвалення теми дисертаційної роботи аспіранта, проміжна та щорічна атестація, розгляд статей, які рекомендуються до друку у фахових виданнях, заслуховування проектів аспірантів щодо їх участі у конкурсах стипендій та грантів для молодих науковців, попередній захист дисертаційної роботи);
– Вчену раду Інституту (розгляд та затвердження ОП, робочих навчальних програм, навчального плану, тем дисертаційних робіт здобувачів, щорічна атестація аспірантів, затвердження проектів щодо їх участі у конкурсах НДР та стипендій молодих учених, наукові повідомлення як атестація стипендіатів);
– вченого секретаря та відділ аспірантури (забезпечення освітньо-організаційної роботи);
– відділ науково-технічної інформації – забезпечення роботи з ЄДЕБО, інформаційна складова освітньої діяльності.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються такими документами:
- Статутом Інституту гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Statut_IHB_2022.pdf);
- Положенням про організацію освітнього процесу (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf);
- Порядком реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf);
- Положенням про Кодекс академічної доброчесності (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf);
- Положенням про академічну мобільність (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_acad_mobilnist.pdf);
- Порядком присудження ступеня доктор філософії (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf);
- Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/14_25_Pol_perezarah_25.pdf);
- Порядок про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

(https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/15_25_Por_neformal_25.pdf);
- Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/24_Polozh_vidrah_ponovl_24_25.pdf). Права і обов'язки аспірантів прописані в угодах про підготовку аспірантів.
Усі ці документи розміщені на сайті Інституту і доступні для здобувачів.

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про оприлюднення ЗВО відповідного проєкту освітньої програми для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкголдерів).

https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі на своєму вебсайті інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zahalna-informatsiia
https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti
https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses
https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/ONP_Hydro_Biol_2018_2025.pdf
https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/NP_Hyd_24_25.pdf

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку аспірантів до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності за спеціальністю 091 Біологія.
Оволодіння обов'язковими дисциплінами формує у здобувачів методологічні та викладацькі компетентності, зокрема: «Професійна етика науковця–викладача» забезпечує набуття аспірантами компетентностей в області наукової етики, академічної доброчесності, етики ділового спілкування науковця та викладача вищої школи, практичних проблем біоетики. Дисципліна «Актуальні проблеми сучасної біології» формує в аспірантів компетентність в області збереження біологічного різноманіття, молекулярної біології та генетики, сучасних уявлень структури біосфери, форми та різноманіття біологічних систем. Дисципліна «Актуальні проблеми сучасної гідробіології» формує у них уявлення про абіотичні складові водних екосистем та різноманіття гідробіонтів.
Підготовка здобувачів до дослідницької діяльності за спеціальністю складається з освітньої складової та наукових досліджень.
Повноцінна підготовка здобувачів до викладацької діяльності забезпечується через опанування обов'язкових дисциплін, а також під час проходження асистентської педагогічної практики, на базі кафедр факультетів біологічного спрямування (гідробіології, зоології, ботаніки, екології та інших) у закладах вищої освіти.
Оволодіння методологією педагогічної діяльності передбачає опанування ОК 1.1.02, 1.1.05, 1.1.06, а також проходження асистентської педагогічної практики (ОК 1.2.01).

Продемонструйте, що наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Дотичність напрямів досліджень аспіратів та їх наукових керівників підтверджується роботою над виконанням НДР підрозділу та публікаціями керівників за напрямом досліджень аспіранта (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok1_Vidpovidnist_publ_napr-1.pdf). Наприклад, теми дисертацій аспірантки Григор'євої Г.Є. «Структурні взаємозв'язки альгоугруповань літоралі різнотипних водних екосистем» та аспірантки Михайлюк О.В. «Фітопланктон залишкових озер колишнього водоймища-охолоджувача Чорнобильської АЕС» дотичні з напрямами наукових досліджень їхнього керівника Щербака В.І., д.б.н. пров. наук. співроб. санітарної гідробіології та гідропаразитології, який є відповідальним виконавцем НДР «Метаугруповання різнотипних водних об'єктів: особливості взаємодій вільноживучих та симбіотичних складових локальних угруповань гідробіонтів планктону та бентосу» (№ держреєстрації 0121U107947) та НДР «Гідробіологічні спостереження при знятті з експлуатації водоймища-охолоджувача ЧАЕС». Тема дисертації аспірантки Жорової А.В. «Просторово-часова динаміка фітоепіфітону лотичних і лентичних екосистем» дотична до наукового напрямку її керівника Семенюк Н.Є. (дослідження фітоепіфітону водних об'єктів різних типів).

Продемонструйте здатність закладу освіти сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Інформація щодо спроможності Інституту гідробіології створювати разові спеціалізовані вчені ради розміщена на сайті Інституту (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Dodatok2_spromognist_stvorennja.pdf).
Відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf) «Інститут утворює разові спеціалізовані вчені ради за спеціальністю 091 Біологія, за якою має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому рівні вищої освіти для атестації здобувачів, які виконали акредитовані Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти освітньо-наукові програми: Гідробіологія або Іхтіологія. ... Компетентність членів разової ради за тематикою дослідження здобувача визначається наявністю не менше трьох наукових публікацій за тематикою дослідження здобувача за умови їх опублікування протягом останніх п'яти років до дня утворення разової ради та після присудження вченому ступеня доктора філософії (кандидата наук)».
Інститут має компетентних спеціалістів високої кваліфікації - 10 докторів наук, 37 кандидатів наук зі спеціальності гідробіологія і 1 доктор філософії зі спеціальності 091 Біологія (ОНП Гідробіологія).
В Інституті гідробіології діє велика Спецрада для захисту робіт на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія та кандидатів біологічних наук зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія для здобувачів, які вступили до аспірантури до 2016 р.

Опишіть, як заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо).

Для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів в межах освітньо-наукової програми Інститут надає наступні можливості: Інститутом видається періодичне наукове видання «Гідробіологічний журнал», який перевидається у США як «Hydrobiological Journal». Видання входить категорії А Переліку наукових фахових видань України, а його перевидана версія індексується у базі Scopus. У ньому аспіранти можуть безоплатно публікувати результати наукових досліджень (http://www.hydrobiolog.com.ua/; https://www.begellhouse.com/ru/journals/hydrobiological-journal.html). Здобувачі можуть брати участь у конференціях, з'їздах та інших заходах, співорганізатором яких є Інститут, та інших міжнародних та всеукраїнських заходах. В Інституті проводиться науково-практична конференція молодих учених «Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем». Здобувачі мають можливості презентації та обговорення їх наукових результатів на засіданнях відділів, Вченої ради; проводяться фахові семінари, де обговорюється наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Аспіранти Інституту забезпечені доступом до приміщень, лабораторного обладнання, матеріалів, Інтернету, а також до наукової літератури за спеціальністю. До організаційної підтримки досліджень та публікацій також долучаються відділ науково-технічної інформації, відділ аспірантури, Гідроекологічне товариство, Профспілковий комітет. Крім того, здобувачі включаються до науково-дослідних тем відділу.

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Інститут співпрацює з установами інших країн та міжнародними науковими спільнотами. Інститут інформує аспірантів про можливість навчання, стажування за кордоном, участі в міжнародних наукових проектах та конференціях через офіційний веб-сайт та соціальні мережі.
Інститут забезпечує можливості долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю через реалізацію права на академічну мобільність відповідно до «Положення про академічну мобільність аспірантів, докторантів, наукових працівників» (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_acad_mobilnist.pdf).
Також деякі аспіранти мали можливість пройти стажування за кордоном. Так, аспірант Ганжа Д.Д. пройшов тримісячне наукове стажування у Центрі досліджень рослин та біорізноманіття Інституту ботаніки Академії наук Словаччини у м. Нітра, Словаччина. Метою стажування було опанування сучасних молекулярних методів досліджень, присвячених ідентифікації та кількісному аналізу білків у рослинних організмах, які зазнали хронічного впливу іонізуючого випромінювання. Аспірантка Кудрявцева Д.О. проходила наукове стажування за спеціальною програмою докторантам із зон конфлікту в Україні в Інституті сталих процесів університету м. Вальядолід, Іспанія. Метою стажування було оволодіння способами виділення, концентрування та визначення емерджентних і пріоритетних органічних забруднювачів. Аспірантка Марущак І.В. проходила стажування в Інституті біології Латвійського університету (м. Рига).

Опишіть наявну практику участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються.

Усі наукові керівники аспірантів – керівники або виконавці держбюджетних та госпдоговірних НДР. Аспіранти долучаються до виконання тем НДР відділів, до яких вони прикріплені. Окрім того, здобувачі долучаються до виконання конкурсних проектів. Крот Ю.Г. та Коновець І.М. - відповід. виконавці НДР «Використання штучних біоценозів із гідробіонтів різних трофічних рівнів для очищення та відновлення якості поверхневих і стічних вод» Цільової програми НАН України, участь у виконанні цієї теми брали аспірантки Леонтьєва Т.О. та Кудрявцева Д.О.; Гудков Д.І. - керівник гранту НФДУ України «Комплексна оцінка радіаційної небезпеки об'єктів ядерної спадщини для водних екосистем», участь у виконанні цієї теми брав аспірант Ганжа Д.Д. Упродовж 2016-2025 рр. під керівництвом наукових керівників аспірантів виконувалися 20 НДР державної, конкурсної та відомчої тематики та

госпдоговірних робіт на загальну суму більше 20 млн. грн. Результати науково-дослідних робіт опубліковані як монографії, статті, а також мають впровадження.

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Наукові керівники та аспіранти беруть участь у спільних дослідницьких проектах, результати яких публікуються та впроваджуються, з дотриманням прав співавторів наукових праць та співвласників інтелектуальних продуктів (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok1_Vidpovidnist_publ_napr-1.pdf; https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok3_NaukoviProekty-1.pdf)
Протидія плагіату забезпечується також шляхом розміщення дисертаційних робіт на сайті Інституту. Праці здобувачів та дисертаційні роботи щодо академічної доброчесності контролюються науковими керівниками, членами Спеціалізованої вченої ради, експертами, офіційними опонентами.
З метою дотримання академічної доброчесності в освітній і науковій діяльності в Інституті діє «Кодекс академічної доброчесності в Інституті гідробіології НАН України» (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf). У рамках курсу «Професійна етика науковця–викладача» аспіранти вивчають норми академічної доброчесності та «Етичний кодекс ученого України», ознайомлюються з видами академічної недоброчесності (недобросовісне проведення досліджень, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, публікація фрагментованих результатів тощо) і способами запобігання таким порушенням. Випадків конфлікту інтересів між керівниками та аспірантами в Інституті не виявлено.

Опишіть, як заклад вищої освіти вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

В Інституті не виявлено фактів порушень академічної доброчесності серед наукових працівників Інституту та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. У разі порушення академічної доброчесності в Інституті «Кодексом академічної доброчесності в Інституті гідробіології НАН України» передбачається притягнення співробітника до дисциплінарної відповідальності згідно з законодавством.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильна сторона ОНП «Гідробіологія» полягає в її унікальності. Вона реалізується в єдиній в Україні науковій установі класичного гідробіологічного спрямування, що від самого створення брала участь у вирішенні актуальних гідробіологічних проблем, а зараз є провідною установою в галузі гідробіології континентальних водних об'єктів. Сильною стороною є також високий професіоналізм навчально-педагогічних працівників Інституту та наукових керівників аспірантів, що підтверджується їхньою високою публікаційною активністю, насамперед, у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus, Web of Science, та залученістю установи до виконання конкурсних проектів НФДУ та «HORIZON-MISS-2024-OCEAN».
Сильними сторонами також вважаємо наступне:
- здобувачі мають змогу формувати індивідуальну освітню траєкторію через урахування їхніх наукових інтересів у виборі напряму досліджень, наукового керівника, теми, методології та методів дисертаційної роботи;
- залучення здобувачів до проведення наукових досліджень як виконавців відомчих та конкурсних НДР, до участі в наукових експедиціях, у тому числі за кордоном;
- дотичність теми наукових досліджень здобувачів до напрямів наукових досліджень керівників;
- надання здобувачам можливості оприлюднювати результати досліджень на конференціях, з'їдах, наукових семінарах, які організовує Інститут;
- можливість безкоштовного (для аспірантів – позачергового) опублікування їхніх наукових результатів у Hydrobiological Journal, що індексується в наукометричній базі Scopus;
- можливість здобувачів брати участь у конкурсних проєктах, міжнародній мобільності, стипендіальних програмах.
Слабкі сторони ОНП лежать у площині слабких сторін державної політики в сфері освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. Низька зацікавленість соціуму у результатах наукової діяльності (виражена як нематеріально, так і фінансово) призводить до значної демотивації здобувачів. Значні труднощі виникли після воєнної агресії росії та запровадження воєнного стану.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Інститут планував в найближчі 3 роки придбати обладнання для молекулярно-генетичних досліджень, що покращило б науково-дослідну базу досліджень здобувачів та розширило можливості реалізації їхньої наукової складової в ОНП. До виконання програми планується залучення запрошених лекторів – провідних вчених з наукових установ та ЗВО з тематикою актуальних гідробіологічних та загальнобіологічних проблем. Впровадження Україною європейського водного законодавства зумовлює необхідність включення до освітніх компонентів програми матеріалів з новітніми методологічними та методичними прийомами, що дасть здобувачам більш широкі можливості працевлаштування в Україні та за кордоном.
Для подальшого розвитку ОНП Гідробіологія передбачається розширення переліку вибіркових освітніх компонентів

зі збільшенням кількості кредитів до 46 (відповідні зміни в програмі за спеціальністю Е1 Біологія та біохімія). Оновлюється приладна база установи, що розширить можливості аспірантів у проведенні наукових досліджень.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Афанасьєв Сергій Олександрович

Дата: 04.03.2026 р.

Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	**Вид освітнього компонента**	**Силабус або інші навчально-методичні матеріали**		**Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього***
		Назва файла	**Хеш файла**	
Актуальні проблеми сучасної біології	навчальна дисципліна	*1_RP_akt prob such biol_obov_2025.pdf*	lEqqI594lA6HkM96rqhSIVwRrt2H2+Cdlqo8N7BVPUU=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням:* *ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5* *8GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії:* *AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *Мультимедійні проектори:* *Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005* *Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*
Філософія науки і культури	навчальна дисципліна	*rob_prog_filosofia_24.pdf*	WDsb6q+DUqhAQYFwSfi2FwjJMOHz6x5986Od9j4+6Bw=	*Центр гуманітарної освіти НАН України*
Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня СІ	навчальна дисципліна	*2026_workprogramC1.pdf*	eNauwPZQSUP2z+jymqqLuHM6OErUluSVJp0vJqKTuDs=	*Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України*
Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	навчальна дисципліна	*4_RP_transf_tech_2025.pdf*	zZaTXL+SjfkXKz9T9DWrWKaSNHPflHxyJ1JH1CdUHh4=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням:* *ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5* *8GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії:* *AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *Мультимедійні проектори:* *Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005* *Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*
Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	навчальна дисципліна	*5_RP_Metodol_dis_rob_25.pdf*	TorWrUeTgpX1iUcJClnj4zZgamoA92ARvWS9+QlAAdQ=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням:* *ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5* *8GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії:* *AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD*

				Microsoft Windows 10 home *Microsoft Office 2016* *Мультимедійні проектори:* *Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005* *Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*
Професійна етика науковця-викладача	навчальна дисципліна	*6_RP_Prof_Etyka_2025.pdf*	2TomaY9foOaZCcuLkaW75OtQyhX5jIq5N6egBXIooE4=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням:* *ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5* *8GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії:* *AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *Мультимедійні проектори:* *Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005* *Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*
Асистентська педагогічна практика (організація та проведення навчальних занять)	практика	*15_RP_pd_prct_25.pdf*	8DiFdKm4tfhWyBDHKIsHxe1ifYvoIMAcRrrjF6tBalY=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням:* *ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5* *8GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії:* *AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *Мультимедійні проектори:* *Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005* *Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*
Публічний захист наукових досліджень	підсумкова атестація	*2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf*	DqvITVI5a9no4Y2HQBwVMr3PdUhCImoWWMZEsaVewDc=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням:* *ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5* *8GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії:* *AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD* *Microsoft Windows 10 home* *Microsoft Office 2016* *Мультимедійні проектори:* *Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005* *Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності

для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації)
98084	Семенюк Наталія Євгенівна	Старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ санітарної гідробіології та гідропаразитології	Диплом магістра, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, рік закінчення: 2003, спеціальність: 070402 Біологія, Диплом доктора наук ДД 010686, виданий 09.02.2021, Диплом кандидата наук ДК 043834, виданий 13.12.2007, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 000816, виданий 09.08.2022	22	Професійна етика науковця-викладача	п.1. Наукові публікації у Scopus: 1. Shcherbak V.I., Semenyuk N.Ye., Kutishchev, P.S., Lutsenko, D.A.,Koziychuk, E.Sh. Phytoplankton Characteristics in Various Ecosystems of the Dnieper River: Abiotic Factors and Phytoplankton Taxonomic Diversity. Hydrobiological Journal. 2024. Vol. 60(4). P. 3–23. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i4.10 (Q3) 2. Liashenko A.V., Shcherbak V.I., Semenyuk N.Ye., Zorina-Sakharova K.Ye. Continuity and Discreteness of the Communities of Hydrobionts in the Lotic-Lentic Ecosystem of the Danube River Delta: Benthic Invertebrates. Hydrobiological Journal. 2024. Vol. 60(3). P. 3–25. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i3.10 (Q3) 3. Shcherbak V. I., Semenyuk N.Ye., Maystrova. N. V. Characteristics of Cyanobacteria at Different Stages of Existence of the Kyiv Reservoir. Hydrobiological Journal. 2024. Vol. 60(1). P. 3–27. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i1.10 (Q3) 4. Shcherbak V.I., Semeniuk N.Ye., Lutsenko D.A. Diversity and Ecological Characteristics of Algae in the Water Column in the Subbasin of the Large Danube Lakes During the Autumn-Winter Period (Ukraine). International Journal on Algae. 2023. Vol. 25(1). P. 71–94. https://doi.org/10.15407/alg32.03.183 (Q4) 5.

							Shcherbak V. I., Liashenko A.V., Semenyuk N.Ye. et al. Continuity and Discreteness of the Communities of Hydrobionts in the Lotic-Lentic Ecosystem of the Danube River Delta: Phytoplankton. Hydrobiological Journal. 2023. Vol. 59(3). P. 3–27. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v59.i3.10 (Q3) 6. Shcherbak V.I., Semenyuk N.Ye., Yakushin V.M. Phytoplankton Structural and Functional Organization in a Large Lowland Reservoir under the Global Climate Change (Case Study of the Kaniv Reservoir). Hydrobiological Journal. 2022.Vol. 58 (6). P. 3–27. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v58.i6.10 (Q3) 7. Semenyuk N.Ye., Morozova A.O., Sherman I.M., Kutishchev P.S. Phytoepiphyton as biological indicator of spatial and temporal changes in water salinity in the Lower Reaches of the Dnieper River. Hydrobiological Journal. 2020. Vol. 56 (4). P. 3–18. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v56.i4.10 (Q3) 8. Semenyuk N.Ye., Shcherbak V.I., Sherman I.M., Kutishchev P.S. Characteristics of the autotrophic link of the Kardashyn Liman of the Dnieper-Bug Estuary (Ukraine). Hydrobiological Journal. 2020.Vol. 56 (3). P. 30–45. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v56.i3.30 (Q3) п.3 Інші публікації (фахові видання, монографії, патенти): 1. Щербак В.І., Шерман І.М., Кутіщев П.С., Морозова А.О., Семенюк Н.Є., Луценко Д.А. Сучасний екологічний стан і біорізноманіття Дніпровсько-Бузької естуарної системи у зв’язку з промисловою іхтіофауною: Наукова монографія. Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2020. 200 с. 2. Романенко В.Д., Якушин В.М., Щербак

							В.І., Тімченко В.М., Плігін Ю.В., Пашкова О.В., Цапліна К.М., Семенюк Н.Є., Майстрова Н.В., Головко Т.В., Задорожна Г.М., Вандюк Н.С., Лінчук М.І., Каленіченко К.П., Матчинська С.Ф., Железняк Н.І. Біорізноманіття та біоресурсний потенціал екосистем дніпровських водосховищ в умовах кліматичних змін і розвитку біологічної інвазії. Монографія. Київ: Наук. думка, 2019. 275 с. 3. Семенюк Н.Є. Деякі світові підходи до етики польових досліджень у гідробіології (огляд). Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем: зб. наук. праць матеріали VI наук.-практ. конф. молодих вчених (Київ, 2023. 10-11 жовтня 2023 р.). Київ: Інститут гідробіології НАН України, 2023. С. 6-13. 4. Семенюк Н., Щербак В., Клєстов М. Етичні принципи наукових досліджень різнотипних екосистем ПЗФ України (на прикладі НПП "Нижньосульський"). Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія. 2025. Вип. 59. С. 64-68. https://doi.org/10.32782/1998-6475.2025.59.14 п.8. Відповідальний виконавець НДР: «Механізми гомеостазу екосистем дніпровських водосховищ у сучасних умовах їхнього функціонування» (2016–2020 рр.) «Метаугруповання різнотипних водних об’єктів: особливості взаємодій вільноживучих та симбіотичних складових локальних угруповань гідробіонтів планктону та бентосу» (2021–2025 рр.) Членство у вчених радах: Член Вченої ради Інституту гідробіології НАН України п. 7. Участь у

							роботі постійно діючих докторських спеціалізованих вчених рад: Член докторської спеціалізованої вченої ради Д 26.213.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата біологічних наук зі спеціальностей «Гідробіологія» та «Іхтіологія» Участь в роботі разових спеціалізованих вчених рад: 1. Рецензент разової спеціалізованої ради з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертації Леонтьєвої Т. О. «Адаптивний потенціал зелених мікроводоростей (Chlorophyta) при вирощуванні в штучних умовах», на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія» (2022 р.) п.8 Робота в редколегіях фахових видань: 1. Член редакційної колегії міжнародного журналу «Альгологія» (“International Journal on Algae ”) (Фахові видання України категорії «А», Scopus Q4) 2. Член редакційної колегії «Українського журналу природничих наук» (Фахові видання України категорії «Б» Керівництво здобувачами наукового ступеня доктора філософії: Жорової А. В. (091 Біологія. ОНП Гідробіологія) п.19. Членство у науково-громадських організаціях: 1.Член Гідроекологічного товариства України 2. Член Українського ботанічного товариства
344273	Незбрицька Інна Миколаївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ екології водяних рослин та токсикології	Диплом спеціаліста, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, рік закінчення: 2011,	14	Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	п.1. Наукові публікації у Scopus: 1. Nezbrytska I., Bilous O., Sereda T. et al. Effects of War-Related Human Activities on Microalgae and Macrophytes in Freshwater Ecosystems: A Case Study of the Irpin River Basin, Ukraine. Water (Switzerland). 2024.

				спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія, Диплом кандидата наук ДК 043177, виданий 26.06.2017			16(24). 3604. https://doi.org/10.3390/w16243604 (Q1) 2. Ivanova N.O., Dubniak S.S., Zorina-Sakharova K.Y., Lietytska O.M., Nezbrytska I.M. et al. Hydrological and Morphological Characteristics of the Water Bodies of the Irpin River Basin in View of Hostilities' Impact. Hydrobiological Journal. 2024. 60(6). P. 73–87. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i6.60 (Q3) 3. Bilous O.P., Nezbrytska I., Zhezherya V. et al. Interactions between Aquatic Plants and Cyanobacterial Blooms in Freshwater Reservoir Ecosystems. Water (Switzerland). 2023. 15(4). 672. https://doi.org/10.3390/w15040672 (Q1) 4. Nezbrytska I., Usenko O., Konovets I. et al. Potential Use of Aquatic Vascular Plants to Control Cyanobacterial Blooms: A Review. Water (Switzerland). 2022. 14(11). 1727. https://doi.org/10.3390/w14111727 (Q1) 5. Nezbrytska I., Shamanskyi S., Pavliukh L., Kharchenko G. Assessment of inorganic nitrogen and phosphorus compounds removal efficiency from different types of wastewater using microalgae cultures. Oceanological and Hydrobiological Studies. 2022. 51(1). P. 45–52. https://doi.org/10.26881/oahs.2022.1.05 (Q3) 6. Nezbrytska I. M., Shamanskyi S. Y., Boichenko S. V., Kharchenko G. V. Some Problems of the Use of Microalgae for Nitrogen and Phosphorus Removal from Wastewater (a Review). Hydrobiological Journal. 2021. 57(2). P. 62–78. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v57.i2.60 (Q3) 7.Bilous O., Afanasyev S., Lietytska O., Manturova O., Polishchuk O., Nezbrytska I., Pohorielova M., Barinova S. Preliminary Assessment of

							Ecological Status of the Siversky Donets River Basin (Ukraine) Based on Phytoplankton Parameters and Its Verification by Other Biological Data. Water (Switzerland). 2021. 13(23). 3368. https://doi.org/10.3390/w13233368 (Q1) 8. Klochenko P. D., Shevchenko T. F., Nezbrytska I. M. Comparative Analysis of the Response of Phytoplankton and Phytoepiphyton to Anthropogenic Contamination of Water Bodies. Hydrobiological Journal. 2021. Vol.57, N. 3. P. 3–19. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v57.i3.10 (Q3) 9. Shevchenko T., Klochenko P., Nezbrytska I. Response of phytoplankton to heavy pollution of water bodies. Oceanological and Hydrobiological Studies. 2020. Vol. 49, N 3. P. 267–280. https://doi.org/10.1515/ohs-2020-0024 (Q3) 10.Goncharova M. T., Kipnis L. S., Konovets I. M., Nezbrytska I. M., Yarovyi M. M. Ecological Assessment of Water and Sediments Quality of the Opechen Lakes System (Kyiv). Hydrobiological Journal. 2020. Vol. 56, N 4. P. 71–83. DOI: https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v56.i4.60 (Q3) п.4. Інші публікації: 1. 1. Незбрицька І. М. Опублікування результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем: матеріали VI наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Київ, 10–11 жовтня 2023 р. / Інститут гідробіології НАН України, Київ, 2023. С. 106–108. 2. 2. Іванова Н. О., Білоус О. П., Незбрицька І. М. Ризики реалізації наукових проєктів молодих вчених. Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем: матеріали VI наук.-практ. конф. молодих вчених, м.

							Київ, 10–11 жовтня 2023 р. / Інститут гідробіології НАН України, Київ, 2023. С. 14–17. 3. Nezbrytska I., Shamanskyi S., Pavliukh L. et al. Removal of Biogenic Compounds from Sewage Water in a Culture of Euglena Gracilis (EUGLENOPHYTA). Modern Technologies in Energy and Transport. Studies in Systems, Decision and Control, vol 510 / Eds. S. Boichenko, A. Zaporozhets, A. Yakovlieva, I. Shkilniuk. Cham: Springer, 2024. P. 179–193. https://doi.org/10.1007/978-3-031-44351-0_9 п.2. Авторські свідоцтва/патенти: 1. Патент України на винахід № 117275, МПК (2018.01), A 61K41/00 G01N27/76 Спосіб збільшення виходу фікобіліпротеїнів з біомаси ціанобактерій / А. В. Курейшевич, П. П. Лошицький, І. М. Незбрицька, О.А. Васильченко. № UA 117275C2, заявл. 29.07.2016, опубл. 10.07.2018, Бюл. № 13. 2. Патент України на корисну модель № 138424, МПК (2006), A01N 43/80 (2006.01), C05G 3/00. Спосіб оцінки токсичності суміші пестицидів для водної біоти / С. В. Хижняк, І. М. Незбрицька, О. П. Самкова. № u201905613, заявл. 23.05.2019, опубл. 25.11.2019, Бюл. № 22/2019. Членство у вчених радах: Член Вченої ради Інституту гідробіології НАН України п.7. Участь у роботі постійно діючих докторських спеціалізованих вчених рад: Вчений секретар докторської спеціалізованої вченої ради Д 26.213.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата біологічних наук зі спеціальностей «Гідробіологія» та «Іхтіологія» п.19. Членство у науково-громадських організаціях: 1. Член

							міжнародної асоціації з дослідження Дунаю (International Association for Danube Research). 2. Член Гідроекологічного товариства України
193337	Юришинець Володимир Іванович	Заступник з наукової роботи, Основне місце роботи	Керівництво Інституту гідробіології НАН України	Диплом спеціаліста, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: Зоологія, Диплом доктора наук ДД 004712, виданий 29.09.2015, Атестат професора АП 004121, виданий 09.08.2022, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 005588, виданий 08.06.2006	31	Актуальні проблеми сучасної біології	Д.б.н. Юришинець В.І. є провідним науковцем Інституту гідробіології з широким профілем наукових інтересів – від класичних гідробіологічних, іхтіологічних та паразитологічних досліджень до таксономічних досліджень із застосуванням методів молекулярної генетики. Навчальна дисципліна входить до обов'язкового блоку і охоплює широке коло актуальних проблем сучасної біології. В 2022 році отримав вчене звання професора. Тренінги : "Використання ДНК технологій для ідентифікації та дослідження інвазивних чужорідних видів та видів, що знаходяться під загрозою" (20-30 серпня 2018 р., Мінськ, Білорусія), організованого за підтримки міжнародних проектів: GTI project «Building a national and regional network for the study of alien species using DNA technologies as a great tool helping with the taxonomic impediment», BIO - bridge Initiative project «Transfer of DNA-barcoding technology for the inventory and monitoring of rare and endangered species in Belarus and other Central and Eastern European countries». Підвищення кваліфікації: 2024 – курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах» на освітній платформі Prometheus, сертифікат . Редакційна діяльність: Заступник головного редактора наукового видання «Гідробіологічний журнал» / "Hydrobiological Journal" (Scopus,

							категорія А), що перекладається та перевидається в США (видавець в США - Begell House, USA, ISSN Print: 0018-8166; ISSN Online: 1943-5991; Атестація кадрів: Заступник голови спеціалізованої вченої ради Д 26.213.01 з присудження наукового ступеня доктора наук при Інституті гідробіології НАН України. Профіль ради: 03.00.17 «Гідробіологія». Член спеціалізованої вченої ради Д 26.153.01 з присудження наукового ступеня доктора наук при Інституті зоології НАН України ім. І.І. Шмальгаузена. Профіль ради: 03.00.08 «Зоологія», 03.00.24 «Ентомологія», 03.00.25 «Паразитологія, гельмінтологія». Останні конкурсні проєкти : Керівник гранту Президента України для молодих докторів наук в 2018 р. "Взаємозв'язки між паразитичними угрупованнями аборигенних та інвазивних видів риб: вплив на видове багатство, поширення та паразитологічну ситуацію" (конкурсний проект № Ф78/179-2018 ДФФД). Відповідальний виконавець проєкту 2020.02/0171 НФДУ — «Розробка наукових засад комплексного моніторингу та загроз поширення інвазивних видів риб річковою мережею і перехідними водами України (на основі паразитарних, популяційних і генетичних маркерів)» (2020-2023); Керівник проєкту НФДУ «Розробка уніфікованої тест-системи для оцінки токсичності та ідентифікації класу забруднюючих речовин, що потрапляють у водні об'єкти внаслідок воєнних дій» за конкурсом «Наука для зміцнення обороноздатності

							України» Об'єкти авторського права: Пат. 83037 Україна, МПК G01/N 33/18 (2006.01) Спосіб визначення наявності небезпечних паразитичних організмів у водоймі / Юришинець В.І., заявник та патентовласник Інститут гідробіології НАН України. № u 2013 02275; заявл. 25.02.2013; опубл. 27.08.2013, Бюл. № 16. Методичні розробки: Прикладні програми для обробки гідробіологічних даних. Методичний посібник. Афанасьєв С.О., Юришинець В.І., Воліков Ю.М., Усов О.Є., Ляшенко А.В. Національна академія наук України. Інститут гідробіології НАН України. Київ: Інститут гідробіології НАН України, 2019. 28 с. Методичні рекомендації щодо відбору зразків, культивування тест-об'єктів, оцінки токсичності та ідентифікації класу забруднювальних речовин у воді та донних відкладах. Юришинець В.І., Коновець І.М., Кіпніс Л.С., Гончарова М.Т., Леонтьєва Т.О., Старосила Є.В., Романенко О.В. Київ: Інститут гідробіології НАН України, 2024. 98 с. Останні публікації: 1. Yuryshynets V. I., Shlapak O. O., Yeriomenko D. A., Primachov M. T. Peculiarities of Forming of the Far-East Introduced Fishes' Symbiocenoses: Structure and Symbiotic Interrelations. Hydrobiol. J. 2019. V. 55 (2). P. 93–105. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v55.i2.80 2. Yuryshynets V., Ondračková M., Kvach Yu., Masson G. Trichodinid ectoparasites (Ciliophora: Peritrichia) of non-native pumpkinseed (Lepomis gibbosus) in Europe. Acta Protozoologica. 2019. 59 (4). P. 101–108. https://doi.org/10.4467/16890027AP.19.009.11

							418 . 3. Zhmud M.Ye., Yuryshynets V.I., Liashenko A.V., Zorina-Sakharova K.Ye., Abramiuk I.I. The first record of oriental river prawn Macrobrachium nipponense (De Haan, 1849 [in De Haan, 1833-1850]) (Decapoda: Palaemonidae) in the Ukrainian part of the Danube Delta. BioInvasions Records. 2022. V. 11 (1). P. 192–198. https://doi.org/10.3391/bir.2022.11.1.19. 4. Kutsokon Y.K., Yuryshynets V.I., Shcherbatiuk M.M., Marushchak O.Y., Zaichenko N.V., Dupak V.S. Alien Fish Species and Their Parasites of the Zdvyzh River: General Characteristics, Marker Indicators, the Monitoring Scheme. 2022. Hydrobiol. J. V. 58 (6). P. 28–45. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v58.i6.2 0 5. Kvach Y., Kutsokon Y., Demchenko V., Yuryshynets V., Kudryashov S., Abramiuk I. Post-invasion spread of Chinese sleeper (Perccottus glenii) in the Lower Danube drainage (Budjak region of Ukraine). BioInvasions Records. 2022. V. 11 (2). P. 547–559. https://doi.org/10.3391/bir.2022.11.2.27 6. Yuryshynets V., Kvach Y., Syniavska I., Shevchenko O., Kutsokon Y. Parasites as biological tags of divergence of black-striped pipefish, Syngnathus abaster (Actinopterygii: Syngnathiformes: Syngnathidae), populations in their natural and acquired range. Acta Ichthyologica et Piscatoria. 2023. Vol. 53. P. 95–105. https://doi.org/10.3897/aiep.53.103246 7. Starosyla Ye.V., Yuryshynets V.I. Bacterioplankton and bacteriobenthos as ecological indicators of the reservoirs' ecology-sanitary state and the safety of water use. Hydrobiol. J. 2023. V. 59 (6). P. 58–70. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v59.i6.50 8.

							Kvach Y., Kutsokon, Y., Bakuma, A., Chebotar, S., Demchenko, V., Didenko A., Snigirov S., & Yuryshynets V. Parasite and genetic diversity of big-scale sand smelt (Atherina boyeri Risso, 1810) populations in their natural and expansion ranges in Ukraine. Parasitology research. 2024. Vol. 123(3). 154. https://doi.org/10.1007/s00436-024-08174-5
220288	Ільченко Ольга Михайлівна	Заступник директора з наукової роботи, Основне місце роботи	Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАНУ	Диплом спеціаліста, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, рік закінчення: 1988, спеціальність: романо-германські мови і література, Диплом доктора наук ДД 002672, виданий 15.01.2003, Атестат професора ПР 002603, виданий 24.12.2003	37	Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня СІ	Провідний викладач центру з багаторічним досвідом, доктор філологічних наук, професор Публікації: 1. Ilchenko O.M., Myroniuk T.M. Reading, Vocabulary, Grammar and Listening Comprehension Tests (for PhD Candidates). – Тести з читання, лексики, граматики та аудіювання (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень С1). Навчальний посібник для аспірантів. К.: ЦНДВІМ НАНУ, 2018. 62 с. 2. Ільченко О., Крамар Н., Бедрич Я., Шелковнікова З. Тести з англійської. Test your English. К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” 2022. 96 с. 3. Ільченко О.М. Англійська для науковців. The Language of Science : Підручник. 7-те вид., доопрац. К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” 2022. 334 с. 4. Ільченко О., Крамар Н., Шелковнікова З., Бедрич Я. (2025). Академічна англійська: опорні конспекти до занять. Academic English: Class Takeaways. – Навчальний посібник. 2 вид., доопрацьоване. – К.: ТОВ «Видавниче Підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2025. - 306 с. ISBN 978-617-7619-59-7 https://olgailchenkoauthor.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/01/2025_2nd.ed_._academic-english_class-takeaways_ilchenko_kramar_et-al.pdf 5. Ільченко О.М. (2024). Англійська для науковців. The Language of Science :

							Підручник. – 8-те вид., доопрац. – К.: Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС,” – 334 с. ISBN 978-617-7619-31-3 https://olgailchenkoauthor.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/01/ilchenko_revised_e-textbook-8-20-12-24.pdf
98084	Семенюк Наталія Євгенівна	Старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ санітарної гідробіології та гідропаразитології	Диплом магістра, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, рік закінчення: 2003, спеціальність: 070402 Біологія, Диплом доктора наук ДД 010686, виданий 09.02.2021, Диплом кандидата наук ДК 043834, виданий 13.12.2007, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 000816, виданий 09.08.2022	22	Філософія науки і культури	Зазначаю інформацію як гарант ОНП. Викладання дисципліни забезпечують викладачі Центру гуманітарної освіти НАН України. Відповідно до робочої програми, аспірантам Інституту можуть викладати кандидати та доктори філософських наук: Савельєва М.Ю. – д.філос.н., професор Онопрієнко В.І. – д.філос.н., професор Пасько З.О. – к.філос.н., доцент Літус І.І. – к.філос.н. Деякі наукові та методичні публікації ЦГО відповідного спрямування: Філософські компетентності науковця. Посібник для аспірантів. К.: ЦГО НАНУ, 2019. 568 с. Соціокультурні передумови трансформації методології науки: Монографія / Під. ред. М. Ю. Савельєвої та Т. Д. Суходуб. Центр гуманітарної освіти НАН України, 2020, Серія «TotallogyXXI». К.: Четверта хвиля, 2020. 220 с. Філософські основи наукових досліджень. Київ, Інтерсервіс, 2019. 240 с.
218197	Усов Олександр Євгенійович	Завідувач відділу, Основне місце роботи	Науково-технічної інформації	Диплом спеціаліста, Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія, біологія та екологія, Диплом	21	Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	п. 1. Наукові публікації у Scopus та фахових виданнях: 1. Sereda T. M., Manturova O. V., Usov O. Ye. Patterns of Phytoplankton and Microphytobenthos Development in Channel Ecotones in the Goryn River. Hydrobiological Journal. 2024. Vol. 60 (1). 28–42. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i1.20 (Q3) 2. Fedun O.M., Usov O.Y., Gavris G.G. Breeding avifauna of

				магістра, Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 0708 Екологія, Диплом кандидата наук ДК 066902, виданий 30.03.2011			the waste water treatment plants, located in northern left-bank part of Ukraine. Vestnik Zoologii. 2015. Vol. 49(2). P. 125–134 DOI: https://doi.org/10.1515/vzoo-2015-0014 3. Середа Т. Н., Усов О. Е.,. Жежеря В. А, Цибульський О. І., Батог С. В.. Оцінка процесів евтрофікації водних об'єктів річки Стрижень // Біоресурси і природокористування . 2018. 10, № 5–6. С. 16–23. https://doi.org/10.31548/io2018.05.003 4. Силаєва А.А., Цибульський О.І., Усов О.Є., Ковган Я.О., Герасименко М.В. Попередні дані про таксономічний склад безхребетних струмків полонини Руна (Українські Карпати). Acta Carpatica. 2024. № 2 (42) 62-69 с. DOI https://doi.org/10.32782/2450-8640.2024.2.7 п.2. Авторські свідоцтва Твір наукового характеру «Saprogram – ZB» № 76309 / Усов О.Є., Воліков Ю.М. – дата реєстрації: 26.01.2018; опубл. 27.04.2018, Бюл. № 48. п. 4. Інші публікації (фахові видання, монографії, наукові посібники): Афанасьєв С.О., Юришинець В.І., Воліков Ю.М., Усов О.Є., Ляшенко А.В. Прикладні програми для обробки гідробіологічних даних: методичний посібник. Київ, 2020. 28 с. п.19. Членство у науково-громадських організаціях: 1. Член міжнародної асоціації з дослідження Дунаю (International Association for Danube Research). 2. Член Гідроекологічного товариства України

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання

	стандартом вищої освіти (або охоплює його)			
ПРН. 09. Відображати результати досліджень у наукових публікаціях. Вміння узагальнити та викласти отримані опубліковані результати у рукописі дисертаційної роботи.	☐	Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня СІ	лекційні та семінарські заняття	Поточний, проміжний, підсумковий контроль; 4 бальна національна, 2 рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Професійна етика науковця-викладача	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних проблемно-пошукових завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Публічний захист наукових досліджень	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
ПРН. 08. Формулювати та перевіряти гіпотези; обґрунтовувати власні висновки спираючись на доказову базу: результати аналізу літературних джерел та експериментальних досліджень (польових	☐	Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна

досліджень, спостережень, експериментів)				національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Публічний захист наукових досліджень	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
ПРН. 07. Формулювати наукову проблему власного дослідження, його актуальність, мету, об'єкт та предмет дослідження.	☐	Актуальні проблеми сучасної біології	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Публічний захист наукових досліджень	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
		Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
ПРН. 06. Демонструвати здатність управління науковими проектами вміти підготувати запит, кошторис, звітну документацію НДР.	☐	Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	лекційні та семінарські заняття, самостійна робота та індивідуальні завдання	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна

				шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
ПРН. 04. Демонструвати знання в предметній області, володіти сучасними методами проведення науково-дослідних робіт, організації та планування експерименту та польових досліджень з дотриманням етичних принципів поводження з гідробіонтами.	☐	Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Професійна етика науковця-викладача	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних проблемно-пошукових завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	лекційні та семінарські заняття, самостійна робота та індивідуальні завдання	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Актуальні проблеми сучасної біології	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами,

				винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Публічний захист наукових досліджень	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
ПРН. 05. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми при проведенні наукових досліджень та аналізі отриманих результатів та їх презентації.	☐	Професійна етика науковця-викладача	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних проблемно-пошукових завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Асистентська педагогічна практика (організація та проведення навчальних занять)	самостійна робота, підготовка до занять, викладання лекцій та практикумів	Проміжний контроль - залік, підсумковий контроль - іспит. Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Публічний захист наукових досліджень	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
		Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/

				незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	лекційні та семінарські заняття, самостійна робота та індивідуальні завдання	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
ПРН. 03. Показувати знання і розуміння проблемних питань сучасної біології в контексті застосування системного підходу, різних рівнів організації біологічних систем, адаптаційних та еволюційних механізмів.	☐	Публічний захист наукових досліджень	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
		Асистентська педагогічна практика (організація та проведення навчальних занять)	самостійна робота, підготовка до занять, викладання лекцій та практикумів	Проміжний контроль - залік, підсумковий контроль - іспит. Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Філософія науки і культури	лекції, семінарські заняття, самостійна підготовка	Поточний, проміжний, підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
		Актуальні проблеми сучасної біології	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
ПРН. 01. Демонструвати знання	☐	Професійна етика науковця-викладача	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка,	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять,

загальнонаукових філософських концепцій, системний науковий світогляд, загальний культурний кругозір.			виконання індивідуальних проблемно-пошукових завдань	відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Філософія науки і культури	лекції, семінарські заняття, самостійна підготовка	Поточний, проміжний, підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Актуальні проблеми сучасної біології	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)
ПРН. 02. Знати іноземну мову на рівні, достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах.	☐	Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

		Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня СІ	лекційні та семінарські заняття	Поточний, проміжний, підсумковий контроль; 4 бальна національна, 2 рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).